

Regional tillväxtpolitik

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden om regional tillväxtpolitik. Motionsyrkandena rör bl.a. frågor om lokalisering och organisering av statliga myndigheter, kommersiell och offentlig service på landsbygden, återföring av medel från vatten- och vindkraft och regionala strukturfondsprojekt. Utskottet hänvisar bl.a. till den förda politiken och pågående insatser.

I betänkandet finns 18 reservationer (M, SD, C, V, L, KD).

Behandlade förslag

Cirka 70 yrkanden i motioner från den allmänna motionstiden 2016/17.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	8
Ärendet och dess beredning.....	8
Utskottets överväganden.....	9
Den regionala tillväxtpolitiken	9
Vissa övergripande frågor om regional tillväxt	10
Motionerna.....	10
Vissa kompletterande uppgifter	12
Utskottets ställningstagande.....	15
En nationell strategi för tillväxt och grundläggande service.....	16
Motionerna.....	16
Vissa kompletterande uppgifter	16
Utskottets ställningstagande.....	17
Lokalisering och organisering av statliga myndigheter	17
Motionerna.....	17
Vissa kompletterande uppgifter	19
Utskottets ställningstagande.....	22
Kommersiell och offentlig service på landsbygden.....	23
Motionerna.....	23
Vissa kompletterande uppgifter	25
Utskottets ställningstagande.....	28
Återföring av medel från vatten- och vindkraft	29
Motionerna.....	30
Vissa kompletterande uppgifter	30
Utskottets ställningstagande.....	31
Bygdemedel för vindkraft.....	32
Motionerna.....	32
Vissa kompletterande uppgifter	32
Utskottets ställningstagande.....	34
Transportbidraget	34
Motionerna.....	34
Vissa kompletterande uppgifter	35
Utskottets ställningstagande.....	36
Regionala strukturfondsprojekt m.m.	37
Motionerna.....	37
Vissa kompletterande uppgifter	38
Utskottets ställningstagande.....	40
Lokalt ledd utveckling och Leadermetoden.....	42
Motionen.....	42
Vissa kompletterande uppgifter	42
Utskottets ställningstagande.....	43
En jämställd landsbygdspolitik.....	44
Motionen.....	44
Vissa kompletterande uppgifter	44
Utskottets ställningstagande.....	46
Utvecklingen i vissa län och regioner.....	47
Motionerna.....	47
Vissa kompletterande uppgifter	47

Utskottets ställningstagande.....	48
Reservationer	49
1. Vissa övergripande frågor om regional tillväxt, punkt 1 (M, C, L, KD).....	49
2. Vissa övergripande frågor om regional tillväxt, punkt 1 (SD).....	51
3. En nationell strategi för tillväxt och grundläggande service, punkt 2 (C)	52
4. Lokalisering och organisering av statliga myndigheter, punkt 3 (SD)	53
5. Lokalisering och organisering av statliga myndigheter, punkt 3 (C)	54
6. Kommersiell och offentlig service på landsbygden, punkt 4 (SD)	56
7. Kommersiell och offentlig service på landsbygden, punkt 4 (C).....	56
8. Kommersiell och offentlig service på landsbygden, punkt 4 (KD).....	58
9. Återföring av medel från vatten- och vindkraft, punkt 5 (C).....	59
10. Återföring av medel från vatten- och vindkraft, punkt 5 (V).....	60
11. Bygdemedel för vindkraft, punkt 6 (SD, V)	61
12. Transportbidraget, punkt 7 (SD).....	61
13. Transportbidraget, punkt 7 (V).....	62
14. Regionala strukturfondsprojekt m.m., punkt 8 (M)	63
15. Regionala strukturfondsprojekt m.m., punkt 8 (C)	64
16. Regionala strukturfondsprojekt m.m., punkt 8 (KD)	65
17. Lokalt ledd utveckling och Leadermetoden, punkt 9 (C, V).....	65
18. En jämställd landsbygdpolitik, punkt 10 (V)	66
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	68
Motioner från allmänna motionstiden 2016/17	68
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden om utvecklingen i vissa län och regioner	76
<i>Tabell</i>	
Motionsyrkanden om utvecklingen i vissa län och regioner	76

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Vissa övergripande frågor om regional tillväxt

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:237 av Edward Riedl (M),

2016/17:281 av Finn Bengtsson m.fl. (M),

2016/17:639 av Catharina Bråkenhielm (S),

2016/17:707 av Lena Asplund (M),

2016/17:1620 av Johan Löfstrand m.fl. (S),

2016/17:1642 av Yilmaz Kerimo m.fl. (S) yrkande 1,

2016/17:1665 av Eva Lindh m.fl. (S),

2016/17:1675 av Fredrik Lundh Sammeli (S),

2016/17:1710 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 2,

2016/17:2186 av Mikael Dahlgqvist m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,

2016/17:2225 av Johan Nissinen m.fl. (SD) yrkande 1,

2016/17:2649 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkandena 1 och 4,

2016/17:2944 av Cecilia Widegren (M),

2016/17:2982 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C) och

2016/17:3125 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 1.

Reservation 1 (M, C, L, KD)

Reservation 2 (SD)

2. En nationell strategi för tillväxt och grundläggande service

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:345 av Anders Åkesson och Peter Helander (båda C),

2016/17:820 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 1 och

2016/17:3096 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 4.

Reservation 3 (C)

3. Lokalisering och organisering av statliga myndigheter

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:1011 av Patrik Engström m.fl. (S),

2016/17:1614 av Eva-Lena Jansson m.fl. (S),

2016/17:1710 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 1,

2016/17:1998 av Robert Hannah (L) yrkande 1,

2016/17:2187 av Mikael Dahlgqvist (S),

2016/17:2225 av Johan Nissinen m.fl. (SD) yrkande 4,

2016/17:2381 av Carl-Oskar Bohlin (M),

2016/17:2999 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 1 och 2,

2016/17:3004 av Per Åsling och Peter Helander (båda C),

2016/17:3036 av Per Åsling m.fl. (C) yrkande 1 och

2016/17:3041 av Per-Ingvar Johnsson och Anders Åkesson (båda C).

Reservation 4 (SD)

Reservation 5 (C)

4. Kommersiell och offentlig service på landsbygden

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:291 av Jan R Andersson m.fl. (M) yrkande 1,

2016/17:632 av Laila Naraghi m.fl. (S),

2016/17:820 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 26,

2016/17:988 av Monica Green m.fl. (S) yrkande 1,

2016/17:2186 av Mikael Dahlqvist m.fl. (S) yrkande 4,

2016/17:2447 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 7,

2016/17:2659 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 13,

2016/17:2946 av Annika Qarllsson och Ulrika Carlsson i Skövde (båda C) yrkande 2,

2016/17:3096 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkandena 5 och 6 samt

2016/17:3319 av Jabar Amin (MP).

Reservation 6 (SD)

Reservation 7 (C)

Reservation 8 (KD)

5. Återföring av medel från vatten- och vindkraft

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:820 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 27,

2016/17:2473 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 7,

2016/17:2667 av Saila Quicklund (M),

2016/17:2669 av Saila Quicklund (M) och

2016/17:3103 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C).

Reservation 9 (C)

Reservation 10 (V)

6. Bygdemedel för vindkraft

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:1772 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 19 och

2016/17:2473 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 3.

Reservation 11 (SD, V)

7. Transportbidraget

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:1737 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 6 och

2016/17:2225 av Johan Nissinen m.fl. (SD) yrkande 3.

Reservation 12 (SD)

Reservation 13 (V)

8. Regionala strukturfondsprojekt m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:2550 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 4,

2016/17:2699 av Erik Ezelius m.fl. (S),

2016/17:3096 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 13,

2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 18 och

2016/17:3399 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 3.

Reservation 14 (M)

Reservation 15 (C)

Reservation 16 (KD)

9. Lokalt ledd utveckling och Leadermetoden

Riksdagen avslår motion

2016/17:2474 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 18.

Reservation 17 (C, V)

10. En jämställd landsbygdsolitik

Riksdagen avslår motion

2016/17:2474 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 13.

Reservation 18 (V)

11. Utvecklingen i vissa län och regioner

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:581 av Laila Naraghi m.fl. (S),

2016/17:675 av Lotta Finstorp m.fl. (M),

2016/17:901 av Lena Hallengren m.fl. (S),

2016/17:1642 av Yilmaz Kerimo m.fl. (S) yrkande 2,

2016/17:2763 av Kenneth G Forslund m.fl. (S),

2016/17:2878 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) yrkande 2
och

2016/17:2985 av Per Åsling (C).

Stockholm den 27 april 2017

På näringsutskottets vägnar

Hans Rothenberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Hans Rothenberg (M), Åsa Westlund (S), Josef Fransson (SD), Hanif Bali (M), Per-Arne Håkansson (S), Lise Nordin (MP), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Anna Wallén (S), Mattias Bäckström Johansson (SD), Said Abdu (L), Penilla Gunther (KD), Mattias Jonsson (S), Anna-Caren Säterberg (S), Hanna Westerén (S), Jessika Roswall (M), Peter Helander (C) och Håkan Svenneling (V).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas 66 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2016/17.

Utskottets överväganden

Den regionala tillväxtpolitiken

Riksdagens mål för den regionala tillväxtpolitiken är utvecklingskraft i alla delar av landet med stärkt lokal och regional konkurrenskraft. En mer utförlig beskrivning av politikens mål finns att läsa i budgetpropositionen för 2008 (prop. 2007/08:1 utg.omr. 19).

Den regionala tillväxtpolitiken omfattar bl.a. insatser för en hållbar regional tillväxt i form av projektverksamhet och olika former av regionala företagsstöd samt utbetalningar från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf). Regionala hänsyn ska också tas inom andra politikområden, t.ex. infrastruktur och kommunikationer, jobb och utbildning samt näringspolitiken. Vid utskottets behandling av 2017 års budgetproposition och anslagen för utgiftsområde 19 Regional tillväxt redogjorde utskottet för regeringens inriktning för den regionala tillväxtpolitiken och inriktningen för sammanhållningspolitiken i Sverige under perioden 2014–2020 (prop. 2016/17:1 utg.omr. 19, bet. 2016/17:NU2). En majoritet i utskottet tillstyrkte regeringens förslag till anslag för 2017. Företrädare för Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna valde att inte delta i beslutet om anslag och hänvisade i stället i särskilda yttranden till sin syn på inriktningen av den regionala tillväxtpolitiken och till sitt partis alternativa budgetförslag, om partiet hade lämnat ett sådant.

I betänkandet behandlas motionsyrkanden om olika frågor som rör regional tillväxt från den allmänna motionstiden 2016/17. Motionerna delas upp i avsnitten:

- Vissa övergripande frågor om regional tillväxt
- En nationell strategi för tillväxt och grundläggande service
- Lokalisering och organisering av statliga myndigheter
- Kommersiell och offentlig service på landsbygden
- Återföring av medel från vatten- och vindkraft
- Bygdemedel för vindkraft
- Transportbidraget
- Regionala strukturfondsprojekt m.m.
- Lokalt ledd utveckling och Leadermetoden
- En jämställd landsbygdspolitik
- Utvecklingen i vissa län och regioner

Vissa övergripande frågor om regional tillväxt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om vissa övergripande frågor om regional tillväxt bl.a. med hänvisning till den pågående beredningen av Parlamentariska landsbygdskommitténs förslag.

Jämför reservation 1 (M, C, L, KD) och 2 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2016/17:2649 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att främja möjligheter att bo, leva och driva företag i hela landet. Motionärerna framhåller bl.a. att människor ska kunna bo och verka i hela landet och att hela Sveriges utvecklingskraft, tillväxtpotential och sysselsättningsmöjligheter ska tas till vara. Det behövs enligt motionärerna en förstärkt politik för ett förbättrat företags- och näringsklimat. Det kan vidare enligt motionärerna finnas lagar och regler som slår orättvist i olika delar av landet som kan behöva anpassas till de villkor som råder i gles- och landsbygd eller särskilda sektorer. Motionärerna föreslår även ett tillkännagivande om att regeringen bör slå fast långsiktiga mål för utvecklingen av den svenska landsbygden (yrkande 4). Dessa mål bör ha särskilt fokus på att skapa fler jobb.

Ett tillkännagivande om att främja möjligheten att bo, leva och driva företag i hela landet föreslås även i kommittémotion 2016/17:3125 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 1. I likhet med i föregående motion framhålls vikten av att förbättra företagsklimatet. Motionärerna framhåller att de generella insatserna på nationell nivå för jobb, utbildning och företagande behöver kombineras med regionala tillväxtinsatser.

I motion 2016/17:639 av Catharina Bråkenhielm (S) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen snarast bör påbörja arbetet med att skapa en samlad skärgårdspolitik. Motionären framhåller att en rad åtgärder behöver vidtas för att skärgården ska kunna leva året runt.

I motion 2016/17:1620 av Johan Löfstrand m.fl. (S) begärs en översyn av förutsättningarna för arbetstillfällen på landsbygden. Motionärerna lyfter fram olika sätt att stärka den regionala arbetsmarknaden för att därigenom stärka svensk utveckling. Här nämns t.ex. goda förutsättningar för de s.k. gröna näringarna och landsbygdsturismen.

Behovet av en framtidsinriktad urban tillväxtpolitik som gör det möjligt för företag och människor att utvecklas framhålls i motion 2016/17:1642 av Yilmaz Kerimo m.fl. (S) yrkande 1. Motionärerna menar att tillväxten i urbana områden kan hämmas av sådant som bostadsbrist, en överbelastad kollektivtrafik och ökad efterfrågan på en fungerande arbetsmarknad, utbildning och skola.

I motion 2016/17:1665 av Eva Lindh m.fl. (S) förordas ett tillkännagivande om att regeringen bör beakta en levande skärgård i en aktiv politik för landsbygdsutveckling. En förutsättning för en levande skärgård är enligt motionärerna en bofast skärgårdsbefolkning. Motionärerna betonar behovet av samordnade insatser och lyfter fram vikten av fungerande transporter, grundläggande samhällsservice och tillgång till bostäder för att människor ska kunna bo i skärgården året runt.

I motion 2016/17:1675 av Fredrik Lundh Sammeli (S) betonas att glesbygden står inför stora utmaningar. Motionären framhåller vikten av arbetstillfällena som en förutsättning för en positiv utveckling i hela Sverige och menar att skapandet av fler jobb i hela landet måste prioriteras. Detta kan göras genom förbättrade stöd till näringslivsutveckling, fungerande regional kompetensförsörjning, tillgång till offentlig och kommersiell service och riskkapital, investeringar i kommunikationer och infrastruktur samt att staten ser över möjligheterna att lokalisera statliga arbetsplatser till hela landet.

I motion 2016/17:1710 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten att få tydligare skrivningar i regleringsbrev och direktiv om det regionalpolitiska ansvaret och om vikten av att alla myndigheter och verk medverkar till att de regionalpolitiska målen uppnås.

För att hela Sverige ska kunna leva behövs en aktiv regionalpolitik och en stad-land-integreringsstrategi sägs det i motion 2016/17:2186 av Mikael Dahlqvist m.fl. (S) yrkandena 1 och 2. Detta kräver enligt motionärerna att satsningar genomförs utifrån de olika regionernas förutsättningar. Det kan handla om åtgärder som förbättrat stöd till näringslivsutveckling, fungerande regional arbetskraftsförsörjning, tillgång till offentlig och kommersiell service, riskkapital och investeringar i kommunikationer och infrastruktur.

I motion 2016/17:237 av Edward Riedl (M) förordas att riksdagen ska uppmana regeringen att se över möjligheten att inrätta s.k. ekonomiska frizoner i glesbygdsområden. Motionären framhåller att detta skulle kunna minska bidragsberoendet och öka självförsörjningen i dessa delar av landet. Vidare påtalar motionären att sådana frizoner införts i andra europeiska länder i områden som har halkat efter landet i stort ekonomiskt.

I motion 2016/17:281 av Finn Bengtsson m.fl. (M) framhålls vikten av att skapa ännu bättre förutsättningar för företagande på landsbygden. Motionärerna vill se ett förstärkt stöd för att företag på landsbygden kan etableras och utvecklas på liknande villkor som i tätorter och förordar ett tillkännagivande om att skapa ännu bättre förutsättningar för företagande på landsbygden.

I motion 2016/17:707 av Lena Asplund (M) påtalas vikten av att människor kan bo och arbeta i glesbygden. Motionären understryker att detta är en viktig fråga såväl för de som lever i glesbygden som för Sverige i helhet. För att detta ska bli möjligt måste det enligt motionären finnas företag som kan erbjuda arbetstillfällena i dessa områden. Det bör därför göras en översyn av hur man skulle kunna stimulera till företagande samt vilka åtgärder som kan vidtas,

alternativt vilka regler som kan förenklas, för att få företag att våga anställa i glesbygdsområden i Sverige.

I motion 2016/17:2944 av Cecilia Widegren (M) förordas att riksdagen ska tillkännage för regeringen att skatter, regler och offentlig service bör utformas så att vi får en levande landsbygd och så att det är möjligt att leva i hela Sverige.

I kommittémotion 2016/17:2225 av Johan Nissinen m.fl. (SD) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om hållbar tillväxt för företag och medborgare i landets alla regioner. Motionärerna anser att staten ska ha en aktiv roll när det gäller förutsättningarna för regional tillväxt och framhåller vikten av tillgång till kommersiell och offentlig service, infrastruktur, omlokalisering av myndigheter samt bredband och it.

Frågan om ekonomiska frizoner berörs i likhet med motion 2016/17:237 (M) även i motion 2016/17:2982 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C). Motionärerna konstaterar att det skett en strukturomvandling där jobb och investeringar kommit att koncentreras till de större städerna och förordar ett tillkännagivande om att regeringen ska se över möjligheten att under en provperiod inrätta ekonomiska frizoner för företag i ett visst antal utpekade områden.

Vissa kompletterande uppgifter

Utredning om en politik för Sveriges landsbygder

Den 25 juni 2015 tillsatte regeringen en parlamentariskt sammansatt kommitté med uppdraget att lämna förslag till inriktning och utformning av en sammanhållen politik för en långsiktigt hållbar utveckling i Sveriges landsbygder (dir. 2015:73). Kommittén tog namnet Parlamentariska landsbygdskommittén. I mars 2016 överlämnade kommittén sitt delbetänkande På väg mot en ny politik för Sveriges landsbygder – landsbygdernas utveckling, möjligheter och utmaningar (SOU 2016:26) till regeringen. I betänkandet kartlade och analyserade kommittén hur Sveriges landsbygder har utvecklats under de senaste 40 åren och vilka effekter och vilken betydelse den förda politiken har haft för landsbygdernas utveckling. Kommittén beskrev också utvecklingen inom områdena boende och samhällsplanering, infrastruktur, kommersiell och offentlig service, kompetensförsörjning och näringsliv samt företagande. I utskottets betänkande om regional tillväxtpolitik våren 2016 redogörs kortfattat för de slutsatser och ställningstaganden som presenterades i delbetänkandet (bet. 2015/16:NU17).

I januari 2017 överlämnade kommittén slutbetänkandet För Sveriges landsbygder – en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd (SOU 2017:1) till regeringen. Betänkandet innehåller 75 förslag som syftar till att bidra till en sammanhållen politik för en långsiktigt hållbar utveckling i Sveriges landsbygder. I arbetet med att utforma en sammanhållen politik för landsbygdernas utveckling har kommittén utgått från tre övergripande perspektiv:

- att skapa likvärdiga förutsättningar för medborgarna att arbeta, bo och leva i landsbygderna
- att öka landsbygdernas förmåga att ta till vara förutsättningarna för företagsamhet och sysselsättning på ett långsiktigt hållbart sätt
- att öka landsbygdernas möjligheter att bidra till en positiv utveckling av samhällsekonomin.

Kommittén har formulerat följande övergripande mål för landsbygdernas utveckling i ett 30-årsperspektiv:

- En livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd.

De konkreta förslagen finns inom områdena näringsliv och företagande, digital kommunikation och transportinfrastruktur, kompetensförsörjning, samhällsplanering och bostadsbyggande, kommersiell service, välfärdstjänster och kultur, statens närvaro på landsbygderna, styrning och organisering av landsbygdspolitiken samt civilsamhället och landsbygderna. Inom varje område presenteras också ett eller flera delmål.

I betänkandet lämnas bl.a. två förslag till nya förordningar: förslag till förordning om ett nationellt mål för landsbygdspolitiken och statliga myndigheters ansvar för landsbygdsutveckling och förslag till förordning om landsbygdsdelegationer.

I förslaget till förordning om ett nationellt mål för landsbygdspolitiken och statliga myndigheters ansvar för landsbygdsutveckling föreslås bl.a. att målet för den nationella landsbygdspolitiken ska vara livskraftiga landsbygder med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd (3 §). Vidare föreslås i 4 § att statliga myndigheter inom sina verksamhetsområden ska bidra till att det nationella målet för landsbygdspolitiken uppnås.

Enligt förslaget till förordning om landsbygdsdelegationer ska det inom varje länsstyrelse finnas en landsbygdsdelegation. Den ska inom ramen för länsstyrelsernas samordningsuppdrag i länet samordna statliga myndigheters verksamhet inom landsbygdsutveckling, löpande följa utvecklingen i länet och i de olika landsbygderna i länet i förhållande till de landsbygdspolitiska målen och årligen lämna en redogörelse till Statens jordbruksverk (Jordbruksverket) för de statliga myndigheternas verksamhet inom landsbygdsutveckling i länet (2–3 §§).

Kommittén förordar därutöver ett förslag till förändring i kommittéförordningen som innebär att kommittéer i sina betänkanden ska ange konsekvenser av sina förslag för landsbygdernas utveckling. Kommittén föreslår också att regeringen ska göra en särskild landsbygdsbedömning av konsekvenserna för landsbygderna i regeringens gemensamma beredning av propositioner och andra regeringsbeslut innan dessa verkställs.

Utredningen har enligt uppgift från Regeringskansliet skickats på remiss till 433 remissinstanser, bl.a. myndigheter, kommuner och intresseorganisationer. Ett flertal kommuner, organisationer och även privatpersoner har även

lämnat in remissvar, och antalet remissvar förväntas därför att bli ca 500. Remisstiden gick ut den 22 mars 2017, men flera remissinstanser har begärt och fått förlängd svarstid. Remissvaren (undantaget de från privatpersoner) läggs ut på regeringens webbplats och kommer att beredas i samband med arbetet att ta fram en proposition som regeringen avser att lämna till riksdagen under våren 2018.

Landsbygdsprogrammet

Landsbygdsprogrammet är en del av EU:s strategi för att nå målen i den gemensamma landsbygdpolitiken. Programmet innehåller satsningar i form av stöd och ersättningar för att utveckla landsbygden som finansieras ungefär till hälften av Sverige och till hälften av EU. Landsbygdsprogrammet ligger inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel och hanteras därmed av miljö- och jordbruksutskottet. Under perioden 2014–2020 görs det en satsning på stöd till kommersiell service och lokal serviceutveckling inom ramen för programmet med 750 miljoner kronor.

Lokal attraktionskraft

Tillväxtverket har i uppdrag att stödja och vidareutveckla det arbete som kommuner och andra aktörer bedriver för stärkt lokal attraktionskraft perioden 2015–2018. Tillväxtverket fördelar minst 15 miljoner kronor till utvalda lokala aktörer för att genomföra insatserna. Målet är att bidra till att skapa mer systematiskt och långsiktigt arbete för stärkt lokal attraktionskraft. Inom uppdraget genomförs utvecklingsinsatser riktade mot kommuner och andra aktörer för att pröva och utveckla metoder som syftar till att behålla, attrahera och utveckla kompetenser, företag och kapital. En annan viktig del i uppdraget uppges vara att sprida erfarenheter och kunskaper till övriga aktörer på lokal och regional nivå i alla delar i landet. Uppdraget ska slutrapporteras till Regeringskansliet den 28 mars 2019.

Skärgårdsfrågor

Regeringen beviljade i mars 2016 Skärgårdarnas Riksförbund 5,4 miljoner kronor för dess arbete med att skapa goda förutsättningar för sysselsättning, boende och service i Sveriges skärgårdar. Bidraget ska bl.a. användas till riksförbundets arbete med att informera förbundets medlemmar och skärgårdsbor om frågor som rör utvecklingen i skärgårdarna samt att stödja och driva utvecklingsinsatser. Förbundet ska också bistå myndigheter med kunskap och erfarenheter. Frågor som rör jämställdhet, mångfald och integration ska uppmärksammas i förbundets arbete. Bidraget ska utbetalas med högst 1,8 miljoner kronor per år under perioden 2016–2018. Utgifterna ska belasta anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt.

Ett liknande bidrag beviljades av den förra regeringen i januari 2013 och omfattade 5,1 miljoner kronor för perioden 2013–2015.

Utskottets ställningstagande

I flera av de aktuella motionerna framhålls behovet av att alla Sveriges regioner ska få möjlighet att utvecklas. Utskottet vill med anledning av de aktuella förslagen inledningsvis påminna om att riksdagens fastställda mål för den regionala tillväxtpolitiken är utvecklingskraft i alla delar av landet med stärkt lokal och regional konkurrenskraft. För att nå det målet krävs det enligt utskottets uppfattning insatser på många olika områden och en aktiv och modern regionalpolitik där det regionala perspektivet synliggörs. Genom att se till de skillnader som finns när det gäller möjligheter och utmaningar i olika regioner skapas förutsättningar för utveckling och tillväxt i hela landet. Politiken måste vidare vara ett effektivt verktyg för en rättvis, inkluderande och hållbar utveckling i Sveriges alla regioner, såväl i gles- och landsbygder som i storstäder. På så vis kan politiken möta vår tids stora samhällsutmaningar som är kopplade till demografi, globalisering, klimat och energi.

Utskottet har således ingen annan uppfattning än den som uttrycks i flera av de aktuella motionerna att det behövs en effektiv och aktiv regional tillväxtpolitik som kommer hela landet till del. Utskottet vill i detta sammanhang påminna om att regeringen i budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1 utg.omr. 19) med stöd av Vänsterpartiet presenterade en modern, aktiv och hållbar tillväxtpolitik. Den regionala tillväxtpolitiken omfattar dessutom åtgärder som finansieras inom andra politikområden. Det gäller inte minst infrastruktur och kommunikationer, jobb och utbildning samt näringspolitiken. Utskottet har tidigare välkomnat de många initiativ med betydelse för en regional tillväxt som presenterats i budgetpropositionen för 2017 (bet. 2016/17:NU2). När det gäller de särskilda utmaningar som glesbygden inklusive skärgården står inför vill utskottet i sammanhanget, i likhet med föregående år, påminna om det kompletterande stödet till kommersiell service i särskild utsatta glesbygdsområden om 35 miljoner kronor per år under perioden 2016–2019 och verksamhetsbidraget till Skärgårdarnas Riksförbund.

Utskottet vill avslutningsvis välkomna Parlamentariska landsbygdskommitténs arbete med att ta fram ett förslag på en sammanhållen politik för Sveriges landsbygder. Genom en mer sammanhållen politik, regional samordning, tvärsektoriella angreppssätt och förbättrade möjligheter till territoriell hänsyn kan politiken på ett mer effektivt sätt bidra till goda framtidsutsikter i hela landet. Utskottet återkommer till flera av de förslag som kommittén presenterar i detta betänkande. Utskottet ser med tillförsikt fram emot riksdagens kommande behandling av regeringens proposition för en sammanhållen landsbygdspolitik. Mot bakgrund av det pågående arbetet ser utskottet inte något skäl för riksdagen att rikta några tillkännagivanden till regeringen enligt det som föreslås i de aktuella motionerna. Samtliga motionsyrkanden avstyrks därför.

En nationell strategi för tillväxt och grundläggande service

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om en nationell strategi för tillväxt och grundläggande service. Utskottet hänvisar till regeringens aviserade proposition om en sammanhållen landsbygds politik.

Jämför reservation 3 (C).

Motionerna

I partimotion 2016/17:820 av Annie Lööf m.fl. (C) presenteras en politik för att utveckla hela landet. Motionärerna framhåller vikten av att hela landet ska leva och utvecklas och att alla ska ha likvärdiga möjligheter att växa upp, gå i skolan, arbeta, bo och driva företag och konsumera kultur i hela vårt land (yrkande 1). Likvärdiga möjligheter innebär enligt motionärerna en bra skola, tillgång till mobiltelefoni och bredband, drivmedel, livsmedel, offentlig service, kultur och natur utan att det per automatik innebär likformighet.

I kommittémotion 2016/17:3096 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 4 förordas ett tillkännagivande om en nationell strategi för tillväxt och grundläggande service i hela landet. Motionärerna betonar att regional tillväxt handlar om att stärka regioners och individers möjligheter till entreprenörskap, konkurrenskraft och sysselsättning. En tillväxtinriktad regionalpolitik skapar enligt vad som anförs i motionen möjligheter att tillvarata den lokala och regionala miljöns unika förutsättningar i städer, landsbygder och landsorter.

Även i motion 2016/17:345 av Anders Åkesson och Peter Helander (båda C) förordas i likhet med motionen ovan ett tillkännagivande om en nationell strategi för tillväxt och grundläggande service i hela landet.

Vissa kompletterande uppgifter

Parlamentariska landsbygdskommitténs förslag

I januari 2017 överlämnade Parlamentariska landsbygdskommittén sitt slutbetänkande till regeringen (SOU 2017:1). Av betänkandet framgår bl.a. att den mest grundläggande utgångspunkten för kommittén i dess arbete har varit att landsbygderna ska ges samma förutsättningar att utvecklas som andra delar av landet och ge de som arbetar och bor i landsbygderna likvärdiga förutsättningar till ett gott liv. Kommittén konstaterar att det i dag saknas en sammanhållen politik för landsbygderna som på ett tydligt sätt tar avstamp i de utmaningar och möjligheter som samhället står inför. I slutbetänkandet presenterar kommittén 75 förslag som syftar till att bidra till en sammanhållen politik för en långsiktig hållbar utveckling i Sveriges landsbygder. I det

föregående avsnittet om vissa övergripande frågor om regional tillväxt redogörs övergripande för kommitténs förslag, och vissa av dessa presenteras närmare i de olika avsnitten som följer.

Utskottets ställningstagande

I de aktuella motionerna efterfrågas en nationell strategi för tillväxt och grundläggande service i hela landet. Utskottet har ingen annan uppfattning än motionärerna att hela landet ska ges samma förutsättningar att leva och utvecklas och att medborgare i landsbygderna ska ha likvärdiga förutsättningar att arbeta, bo och leva som medborgare i övriga delar av landet. Utskottet noterar att detta även har varit den mest grundläggande utgångspunkten för Parlamentariska landsbygdskommittén i dess arbete med att föreslå en sammanhållen politik för landsbygderna. Utskottet konstaterar i likhet med kommittén att det i dag saknas en sammanhållen politik för landsbygderna. Som framgår av det föregående avsnittet innehåller kommitténs slutbetänkande 75 förslag som syftar till att bidra till en sammanhållen politik för en långsiktigt hållbar utveckling i Sveriges landsbygder. Mot bakgrund av att regeringen med utgångspunkt i kommitténs förslag avser att lämna en proposition till riksdagen om en sammanhållen landsbygdspolitik ser utskottet ingen anledning för riksdagen att rikta ett tillkännagivande till regeringen enligt vad som förordas i motionerna. Dessa avstyrks därför i de aktuella delarna.

Lokalisering och organisering av statliga myndigheter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om lokalisering och organisering av statliga myndigheter. Utskottet konstaterar att riksdagens tidigare tillkännagivande på området bereds av regeringen och hänvisar till den pågående beredningen av Parlamentariska landsbygdskommitténs förslag.

Jämför reservation 4 (SD) och 5 (C).

Motionerna

I motion 2016/17:1011 av Patrik Engström m.fl. (S) föreslås att riksdagen genom ett tillkännagivande ska begära att regeringen ser över möjligheten att ge tydligare uppdrag till landets länsstyrelser att inom det egna länet samordna statliga myndigheters och verks närvaro med syfte att bibehålla och utveckla den regionala arbetsmarknaden.

I motion 2016/17:1614 av Eva-Lena Jansson m.fl. (S) föreslås ett tillkännagivande om att myndigheters och annan statlig verksamhets närvaro i hela landet bör öka. Motionärerna framhåller vikten av tillgång till offentlig

service och närvaro av samhällsviktiga myndigheter för medborgare oavsett var i landet man bor och betonar att regeringen alltid bör ha de regionala arbetsmarknaderna och det regionala servicebehovet i åtanke när nya myndigheter ska lokaliseras.

I motion 2016/17:1710 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) konstateras att de flesta statliga myndigheter som tillkommit under senare år har lokaliserats till Stockholm. Motionärerna framhåller att regeringen bör eftersträva att leva upp till målsättningen om väl fungerande och hållbara lokala arbetsmarknadsregioner med en god servicenivå i alla delar av landet och menar att riksdagen genom ett tillkännagivande bör uppmana regeringen att se över möjligheten till bättre lokalisering av statliga verk och myndigheter till olika delar av landet (yrkande 1).

I motion 2016/17:2187 av Mikael Dahlgqvist (S) föreslås ett tillkännagivande om att utreda förutsättningarna för statlig verksamhet i Sveriges alla kommuner. Motionären framhåller att staten har ett ansvar att se till att det finns tillgång till en grundläggande service runt om i Sverige och menar att statens verksamheter spelar en viktig roll för arbetstillfällena, service och kommunernas kompetensutveckling.

Regeringen behöver förtydliga sin styrning av förvaltningsmyndigheterna, sägs det i motion 2016/17:2381 av Carl-Oskar Bohlin (M). Motionären konstaterar att flertalet förvaltningsmyndigheter väljer att organisera sig på ett sätt som går emot de politiska intentioner som varit vägledande för utlokaliseringen och föreslår därför att riksdagen genom ett tillkännagivande ska uppmana regeringen att återkomma med en redogörelse för hur man tänker säkerställa att inte fler statliga jobb flyttas från mindre orter i Sverige till storstadsregionerna.

Även i motion 2016/17:2999 av Cecilia Widegren (M) framhålls vikten av statliga myndigheters närvaro i hela landet. Motionären uttrycker en oro för att Skatteverket har aviserat att myndigheten ska genomföra en centralisering, vilket enligt vad som sägs i motionen skulle innebära att ett stort antal arbetstillfällen riskerar att försvinna från mindre städer runt om i Sverige. En centralisering skulle även påverka negativt genom att servicen försvinner. Motionären föreslår därför ett tillkännagivande om behovet av att statliga myndigheter är representerade i hela Sverige (yrkande 2). Vidare föreslås ett tillkännagivande om att centralisering av myndigheter bör föregås av en utförlig behovs-, konsekvens- och alternativanalys samt inkludera samråd med berörda aktörer, såväl offentliga som icke-offentliga (yrkande 1).

I kommittémotion 2016/17:2225 av Johan Nissinen m.fl. (SD) framhålls att en omlokalisering av statliga myndigheter ger positiva effekter för de berörda kommunernas skatteunderlag, vilket innebär bättre välfärd i form av skola och omsorg och i förlängningen ökar dessa orters attraktionskraft när det gäller att bo där. En omlokalisering bör dock vara ett långsiktigt mål eftersom en snabb förändring skulle innebära ekonomiska, sociala, logistiska och organisatoriska problem. Motionärerna föreslår ett tillkännagivande om omlokalisering av myndigheter (yrkande 4).

I kommittémotion 2016/17:3036 av Per Åsling m.fl. (C) yrkande 1 förordas ett tillkännagivande om att fler av myndigheternas uppdrag och funktioner ska decentraliseras. Motionärerna framhåller att decentraliseringen kan bidra till att statens resurser används mer effektivt samtidigt som myndigheterna kommer närmare medborgarna. Huvudregeln bör vara att myndigheter ska samlokaliseras i syfte att åstadkomma decentralisering, effektivisering och synergieffekter.

I motion 2016/17:3004 av Per Åsling och Peter Helander (båda C) påtalas liksom i flera av de aktuella motionerna betydelsen av statlig närvaro i hela landet. Motionärerna anser att riksdagen bör slå fast att en modern lokaliseringspolitik ska verka för att statliga myndigheter, funktioner och verksamheter placeras med hela landet som utgångspunkt, gärna i mindre städer och i landsorten. Nya myndigheter bör regelmässigt placeras utanför Stockholmsområdet. För verksamheter som nu är lokaliserade till Stockholm bör den geografiska placeringen prövas löpande, t.ex. i samband med diskussioner om verksamhetens utveckling och finansiering. Endast i undantagsfall och efter tydliga konsekvensanalyser bör statlig verksamhet kunna lokaliseras till huvudstadsregionen.

I motion 2016/17:3041 av Per-Ingvar Johnsson och Anders Åkesson (båda C) förordas ett tillkännagivande om utlokalisering av verksamheter inom statliga myndigheter från Stockholm till andra delar av landet. Motionärerna anser att staten har ett ansvar för att skapa en bättre balans i befolkningsutvecklingen inom landet och framhåller att hur statliga myndigheter lokaliserar sin verksamhet är en viktig del i detta.

I motion 2016/17:1998 av Robert Hannah (L) yrkande 1 förordas ett tillkännagivande om att nya myndigheter i framtiden ska placeras i en annan storstadsregion än Stockholm. Motionären menar att storstadsregioner har bäst möjlighet att erbjuda statliga myndigheter en mångfasetterad arbetsmarknad med många kvalificerade kandidater men påtalar att det finns fler storstadsregioner än Stockholm. Både Göteborgsregionen och Malmöregionen behöver och bör enligt motionären ha fler förvaltningsmyndigheter.

Vissa kompletterande uppgifter

Tillkännagivanden om lokalisering av myndigheter

Hösten 1996 tillkännagav riksdagen för regeringen ett antal principer för såväl lokaliseringsärenden som beslutshandlingen av sådana ärenden (bet. 1996/97:AU2, rskr. 1996/97:106). Utskottet redogjorde för dessa principer i sitt betänkande om regional tillväxtpolitik våren 2016 (bet. 2015/16:NU17).

Genom ett tillkännagivande våren 2016 i det nyss nämnda betänkandet påminde riksdagen regeringen om dessa principer. Utskottet noterade att regeringen gett Statskontoret och Statens servicecenter i uppdrag att genomföra översyner och ansåg att det var positivt och ett steg i rätt riktning. Utskottet konstaterade samtidigt att utvecklingen under en lång tid inte gått i enlighet med de principer som riksdagen fastställt, oberoende av regeringar

och tidigare uttalade ambitioner om att noga pröva om myndigheter i ökad utsträckning kan lokaliseras till utanför storstäderna i övriga landet. Utskottet välkomnade Parlamentariska landsbygdskommitténs tydliga ställningstagande i frågan och ansåg i ljuset av detta att riksdagen även borde påminna regeringen om var riksdagen står i denna fråga. Utskottet föreslog att riksdagen genom att bifalla ett antal motioner helt eller delvis skulle tillkännage för regeringen att den ska pröva möjligheterna att omlokalisera myndigheter. Vidare anförde utskottet att regeringen i lämpligt sammanhang bör återrapportera till riksdagen vilka åtgärder den har vidtagit och hur de principer som riksdagen tidigare fastställt tillämpas.

Av regeringens skrivelse Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2016 (skr. 2016/17:75) framgår att regeringen den 16 juni 2016 beslutade att lokalisera E-hälsomyndigheten till Kalmar och att regeringen den 22 september 2016 beslutade att lokalisera Fastighetsmäklarinspektionen till Karlstad. Regeringen uppger att ärendet bereds vidare och att tillkännagivandet därmed inte är slutbehandlat.

Parlamentariska landsbygdskommitténs förslag

I sitt slutbetänkande (SOU 2017:1) presenterar Parlamentariska landsbygdskommittén ett antal förslag för att öka den statliga närvaron i landsbygderna (se även avsnittet om kommersiell och offentlig service).

När det gäller myndigheters lokalisering föreslår kommittén att statliga tjänster ska omlokaliseras från Stockholm till s.k. FA-regioner (funktionellt avgränsade arbetsmarknadsregioner med arbetspendling över kommungräns som utgångspunkt) i behov av statliga arbetsplatser. Kommittén rekommenderar att 10 000 tjänster vid statliga myndigheter i Stockholms FA-region under en 5–7-årsperiod omlokaliseras till FA-regioner i behov av statliga arbetstillfällen. Vid omlokaliseringen bör regeringen enligt kommittén väga in följande tre förutsättningar:

- kommuner med en besvärlig arbetsmarknadsstruktur
- kommuner som under en längre period har haft ett minskat antal statligt anställda och
- kommuner som under en längre period haft en befolkningsminskning.

Vidare föreslår kommittén att en lokalisering till utanför storstadskommunerna alltid ska vara förstahandsalternativet när en ny myndighet inrättas.

Kommittén föreslår också en ny organisering av statlig lokal service. Enligt förslaget ska den lokala serviceverksamhet som i dag utförs av Försäkringskassan, Skatteverket och Pensionsmyndigheten överföras och samlas i en ny organisation. Detta kan antingen ske genom att en ny servicemyndighet inrättas för uppgiften, eller genom att Statens servicecenter får uppgiften. Där det är möjligt samlokaliseras Arbetsförmedlingens, Polismyndighetens och Migrationsverkets lokala serviceverksamhet med den nya organisationen. Den

lokala serviceorganisationen ska enligt förslaget ha minst ett kontor i varje FA-region. Liberalernas företrädare i kommittén reserverade sig mot detta förslag.

Nyligen genomförda översyner

Som framgår av utskottets ställningstagande från våren 2016 som redovisats i det föregående gav regeringen Statskontoret och Statens servicecenter i uppdrag att genomföra översyner om myndigheters lokalisering. Statskontorets uppdrag bestod av att kartlägga och analysera myndigheters beslut om lokalisering, inklusive en uppföljning av hur dessa beslut påverkar den lokala och regionala arbetsmarknaden. I uppdraget ingick även att lämna förslag på hur myndigheters samverkan och koordinering vid beslut om lokalisering kan utvecklas och föreslå utgångspunkter som kan vara vägledande för statliga myndigheters arbete med frågor som rör lokalisering. Utskottet redogjorde för Statskontorets slutsatser och förslag i föregående års betänkande (bet. 2015/16:NU17).

I januari 2016 gav regeringen Statens servicecenter i uppdrag att analysera och föreslå vilka funktioner inom de statliga myndigheterna som kan vara lämpliga att bedriva samordnat och utanför storstadsområdena. Uppdraget omfattade främst myndighetsfunktioner där det finns möjligheter till stor-driftsfördelar, effektiviseringar och kvalitetsförbättringar genom samordning och koncentration. I uppdraget ingick också att göra en konsekvensanalys av förslaget som bl.a. ska innehålla möjliga besparingar, påverkan på den statliga närvaron i och utanför storstadsområdena samt effekterna för myndigheternas verksamheter och kompetensförsörjning.

I en rapport från den 1 juni 2016 delredovisade Statens servicecenter uppdraget. I rapporten identifierade myndigheten ett flertal preliminära myndighetsfunktioner som kan vara lämpliga att koncentrera och omlokalisera. Rapporten visar att det finns tre funktioner som enligt Statens servicecenter framstår som särskilt intressanta i ett effektiviserings- och omlokaliseringsperspektiv. Det är en samordnad funktion för delar av de statliga myndigheternas it-verksamhet, en väsentligt ökad samordning av ekonomiadministration för fler statliga myndigheter och en utvidgning av de statliga lokala servicekontorens verksamhet med uppgift bl.a. att underlätta integrationen för nyanlända. Övriga myndighetsfunktioner som kan samordnas och omlokaliseras är genomförandestöd för upphandling och juridiska tjänster, rekrytering och utbildning, e-arkiv, reseadministration, fordonshantering, lokalförsörjning och kontorsstöd.

Uppdraget delredovisades i ytterligare en rapport den 22 mars 2017. I rapporten lämnar Statens servicecenter förslag om att det ska inrättas en ny statlig serviceorganisation med lokala kontor i hela Sverige som ska säkerställa att alla medborgare, företag och nyanlända har enkel tillgång till tjänster från flera myndigheter. I ett första steg ska de lokala statliga kontoren enligt förslaget erbjuda service från Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten,

Skatteverket, Arbetsförmedlingen, Migrationsverket, Kronofogdemyndigheten, Polisen och Trafikverket. Den nya verksamheten föreslås organiseras och bedrivs i en befintlig myndighet eller en helt ny myndighet. Statens servicecenter gör bedömningen att det kan vara möjligt för regeringen att besluta om att den nya statliga serviceorganisationen kan påbörja sin verksamhet den 1 juli 2018. Myndigheten föreslår att regeringen ska tillsätta en särskild utredare med uppdraget att förbereda och genomföra bildandet av den nya serviceorganisationen.

Den 10 april 2017 slutredovisade Statens servicecenter sitt uppdrag i en tredje sammanfattande rapport. I rapporten framhålls att ett operativt upphandlingsstöd och förvaltningsjuridiskt stöd är ytterligare myndighetsfunktioner som om de samordnas och omlokaliseras kan generera vinster. Sammantaget bedömer myndigheten att en betydande effektivisering skulle kunna uppnås genom samordning, koncentration och omlokalisering av de myndighetsfunktioner som den har studerat. Särskilt stora besparingar skulle kunna göras genom att bilda en gemensam statlig molntjänst för myndigheternas it-drift, vilket enligt myndighetens beräkningar skulle kunna leda till en årlig besparing på 750–850 miljoner kronor. En breddning av Statens servicecenters utbud genom en större samordning inom ekonomiadministration skulle enligt myndighetens beräkningar kunna leda till att staten sparar upp till 400–500 miljoner kronor per år. Vidare skulle en omlokalisering enligt myndighetens bedömning kunna generera ca 350–400 årsarbetskrafter utanför storstadsområdena.

Myndigheten menar att det krävs ytterligare utredningsarbete för att regeringen ska kunna gå vidare med att samordna, koncentrera och omlokalisera enskilda myndighetsfunktioner och föreslår att regeringen tillsätter ett antal utredningar, bl.a. för att inrätta den gemensamma statliga molntjänsten. Utöver de utredningar som Statens servicecenter föreslår är dock myndighetens bedömning att effektiviseringspotentialen för samordning och lokalisering av myndighetsfunktioner av stödkaraktär i huvudsak har utforskats. Myndighetens uppfattning är att regeringen om den vill genomföra ytterligare samordning och omlokalisering på sikt bör inrikta åtgärderna på delar av myndigheternas kärnverksamheter eller hela myndigheter.

Utskottets ställningstagande

Våren 2016 tillkännagav riksdagen för regeringen, på förslag av utskottet, att den ska pröva möjligheterna att omlokalisera myndigheter. Utskottet påminde om de principer om lokaliseringsärenden och beslutshandlingen av sådana ärenden som riksdagen hösten 1996 tillkännagav för regeringen och anförde också att regeringen skulle återrapportera till riksdagen vilka åtgärder den hade vidtagit och hur principerna har tillämpats. Utskottet konstaterar att riksdagens tillkännagivande bereds av regeringen och att det därmed inte är slutbehandlat. Utskottet noterar också att Parlamentariska landsbygdskommittén i sitt slutbetänkande har lämnat ett antal förslag för att öka den statliga närvaron i

landsbygderna och även föreslår en ny organisering av statlig lokal service. Utskottets uppfattning är att riksdagens tillkännagivande samt kommitténs förslag som nu bereds av regeringen i stort svarar mot de tillkännagivanden som förordas i de aktuella motionerna och ser därför inte något skäl för riksdagen att rikta något förnyat tillkännagivande till regeringen. Därmed avstyrks samtliga motionsyrkanden i avsnittet.

Kommersiell och offentlig service på landsbygden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om kommersiell och offentlig service på landsbygden. Utskottet hänvisar till pågående insatser och beredningen av Parlamentariska landsbygdskommitténs förslag. Jämför reservation 6 (SD), 7 (C) och 8 (KD).

Motionerna

I motion 2016/17:632 av Laila Naraghi m.fl. (S) efterfrågas en översyn av ersättningssystemet till landets lanthandlare och en översyn av ersättningarna. Motionärerna anför att dagens ersättningar till lanthandlare som även sköter t.ex. Systembolagets, Svenska Spels, Postens och apotekens service är mycket låg. Enligt en uppgift från Livsmedelshandlarna som refereras i motionen täcker inte ombudskapen kostnaderna för butiken, framför allt inte i mindre butiker. Motionärerna framhåller lanthandlarnas avgörande roll för landsbygden.

I motion 2016/17:988 av Monica Green m.fl. (S) yrkande 1 efterfrågas en aktiv regionalpolitik för service i hela landet. Motionärerna framhåller att det måste finnas sätt att behålla och utveckla både offentlig och kommersiell service i mindre kommuner och tätorter och därmed trygga arbetstillfällena. För att skapa jämlika livsvillkor för människor oavsett bostadsort behövs det enligt motionärerna en aktiv regionalpolitik.

I motion 2016/17:2186 av Mikael Dahlgvist m.fl. (S) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om företagande och grundläggande service i hela landet. Motionärerna anför att det krävs grundläggande samhällsliga funktioner för att företagen ska kunna verka och utvecklas.

I motion 2016/17:291 av Jan R Andersson m.fl. (M) yrkande 1 framhålls vikten av god tillgänglighet till olika serviceställen för en levande landsbygd. Motionärerna konstaterar att många bensinmackar försvunnit på landsbygden under det senaste decenniet, vilket får till följd att även annan service som post- och apoteksservice, spel- och Systembolagsombud försvinner. I flera fall sker också samma utveckling med lanthandlare runt om i Sverige. Samtidigt konstateras att det fortfarande finns entreprenörer runt om i landet som satsar på att driva vidare lanthandeln, starta en bymack eller liknande. Ett problem är dock, enligt motionärerna, att många inte känner till att det finns stöd för

kommersiell service på landsbygden eller hur man söker dem. Motionärerna efterfrågar därför en översyn av hur information och koordinering av landsbygdsstöd till kommersiell service på landsbygden kan förbättras.

I kommittémotion 2016/17:2447 av Runar Filper m.fl. (SD) konstateras att många lanthandlare har varit tvungna att stänga ned sin verksamhet. Motionärerna anser därför att möjligheten till ett kompletterande samhällsstöd till lanthandlare utanför kommunernas centralorter bör utredas (yrkande 7). Stödet ska betalas ut för de många servicetjänster som många handlare måste erbjuda för att överleva, t.ex. postservice, utlämningsombud och apoteksombud.

Regeringen bör intensifiera sitt arbete i syfte att ta fram en strategi som garanterar basservice på landsbygden, sägs det i motion 2016/17:3319 av Jabar Amin (MP). En basservice ska enligt motionären garanteras att det i alla landets kommuner finns tillgång till godtagbar äldrevård, barnavård, apotek, polis, skola, räddningstjänst, infrastruktur m.m. Servicegraden ska kunna variera beroende på kommunernas invånarantal och ystorlek.

I partimotion 2016/17:820 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 26 förordas ett tillkännagivande om att kommersiell och offentlig service ska finnas tillgänglig i hela landet. Motionärerna framhåller vikten av service för att en mindre ort på landsbygden ska kunna fungera och framhåller att det politiskt behöver göras mer. Motionärerna vill bl.a. se över hur stöden till service kan effektiviseras och att lokala förutsättningar beaktas vid en översyn av hur lanthandlare lättare ska kunna bli ombud för statliga tjänster som t.ex. Postnord, Systembolaget och Svenska Spel. Motionärerna anser också att det är viktigt att se över vilka effekter minskad kontanthantering har på mindre samhällen.

Även i kommittémotion 2016/17:3096 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 5 föreslås att riksdagen ska begära en översyn av hur lanthandlare lättare ska kunna bli ombud för statliga tjänster. Vidare föreslås ett tillkännagivande om en översyn av effekterna för företagslivet på landsbygden när kontanthanteringen minskar (yrkande 6). Motionärerna anför att den minskade tillgången på kontanthantering i många orter är särskilt illavarslande för småföretagare som inte har möjlighet att hantera sin dagskassa på ett säkert och effektivt sätt.

I motion 2016/17:2946 av Annika Qarlsson och Ulrika Carlsson i Skövde (båda C) yrkande 2 förordas ett tillkännagivande om att skapa effektivare incitament för ökad kommersiell service i landet. Motionärerna menar att regeringens satsningar på tillgänglighet bör fortsätta och förfinas så att effektiva incitament skapas för att fler lanthandlare, tankstationer, apotek och andra kommersiella nyckelfunktioner ska finnas kvar och kunna vara ombud för olika tjänster.

I kommittémotion 2016/17:2659 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 13 efterfrågas en översyn av regelverken för att öka samordningen mellan myndigheter och förbättra samverkan mellan offentliga och kommersiella aktörer för att åstadkomma en god offentlig och kommersiell service i hela landet.

Vissa kompletterande uppgifter

Stöd till kommersiell service

I arbetet med att främja en god tillgång till kommersiell service kan ekonomiskt stöd beviljas enligt förordningen (2000:284) om stöd till kommersiell service. Stödet kan beviljas till bl.a. näringsidkare med fasta försäljningsställen för dagligvaror eller drivmedel i gles- och landsbygd. Från och med den 1 januari 2012 gäller en reviderad förordning för stöd till kommersiell service. Den medger bl.a. högre stöd till hemsändning och servicebidrag.

Stöd till kommersiell service kan även ges inom ramen för förordningen (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken liksom inom landsbygdsprogrammet.

Stöd till kommersiell service i glesbygden

I december 2015 beslutade regeringen som en följd av den av riksdagen antagna budgetpropositionen (bet. 2015/16:NU2) om ett stöd till kommersiell service i särskilt sårbara och utsatta glesbygdsområden. Stödet uppgår till 35 miljoner kronor per år under perioden 2016–2019. Tillväxtverket har uppdraget att fördela medlen till de aktörer på länsnivå som ansvarar för insatser inom området. Regeringens beslut baseras på förslagen i betänkandet Service i glesbygd (SOU 2015:35).

Ersättning till ombud

Med anledning av vad som sägs i flera motioner om ersättningen till lanthandlare som är ombud för statligt ägda bolag kan nämnas att den ersättning som betalas ut beslutas av de enskilda bolagen och därmed ytterst är en styrelse- och ledningsfråga. Vidare kan det även nämnas att den som ansöker om servicebidrag enligt förordningen (2000:284) om stöd till kommersiell service ska ange i ansökan om de agerar som ombud för Apotek, Postnord AB, Svenska Spel AB samt utlämningsställe för Systembolaget. Rätten att besluta om stöd till kommersiell service enligt förordningen ligger hos olika aktörer på regional nivå i de olika länen, och stöden tillämpas på något olika sätt. Det kan t.ex. handla om att det endast betalas ut stöd till verksamheter som ligger på ett visst avstånd från nästa närmaste verksamhet, men här finns även möjlighet att prioritera de lanthandlare som eventuellt även agerar som ombud.

Våren 2015 (bet. 2014/15:NU7) avstyrkte utskottet en motion om ersättning till lanthandlare som är ombud för statligt ägda bolag. I sitt ställningstagande påminde utskottet om att den ersättning som betalas ut beslutas av de enskilda bolagen och därmed ytterst är en styrelse- och ledningsfråga.

Tillväxtverkets uppgifter

Tillväxtverket ska enligt 2 § förordningen (2009:145) med instruktion för Tillväxtverket främja tillgängligheten till kommersiell och offentlig service

för företag och medborgare i serviceglesa områden. Myndigheten ska vidare enligt 4 § i den nyss nämnda förordningen delta i, samordna och följa upp strategier och program inom det regionala tillväxtarbetet, däribland program för kommersiell och offentlig service för företag och medborgare. Tillväxtverket ska även förmedla kunskap till andra myndigheter och relevanta aktörer om regionalt tillväxtarbete, inklusive god tillgång till kommersiell och offentlig service, och om gles- och landsbygders särskilda tillväxtförutsättningar.

Programmet Lokala servicelösningar

Regeringen har gett i uppdrag åt Tillväxtverket att genomföra insatser som stärker den lokala nivåns arbete med att effektivisera och samordna både kommersiell och offentlig service.

Tillväxtverket har utlyst 180 miljoner kronor i projektmedel till lokala servicelösningar för att öka tillgången till kommersiell service i Sveriges gles- och landsbygder genom att utveckla den lokala servicen och därmed förbättra livsmiljön och förutsättningarna att verka, bo och vistas i gles- och landsbygder för företag, befolkning och besökare. En ansökan om stöd ska omfatta minst ett av följande serviceslag: dagligvaror, drivmedel, post, apotek, betaltjänster. Utlysningen av stöd till utveckling av lokala servicelösningar ingår i landsbygdsprogrammet 2014–2020.

Regionala serviceprogram

Tillväxtverket har sedan 2009 haft i uppdrag att stödja länen i framtagandet och genomförandet av regionala serviceprogram. De regionala serviceprogrammen ska samordna aktörer och insatser som genomförs i syfte att öka tillgängligheten till service för medborgare och företag. En första satsning genomfördes fram till och med 2013. Därefter fattade regeringen beslut om att genomföra ytterligare en satsning under perioden 2014–2018. Tillväxtverket har i uppdrag att i dialog med Tillväxtanalys utarbeta riktlinjer för framtagande och genomförande av de nya programmen.

Tillgänglighet till kommersiell och offentlig service

Sedan den 1 januari 2017 ligger uppdraget att analysera tillgänglighet till kommersiell och offentlig service för företag och medborgare i serviceglesa områden hos Tillväxtverket. Innan dess låg uppdraget hos Tillväxtanalys. I en rapport från Tillväxtanalys från april 2015 (2015:04) beskrivs utvecklingen av och tillgången till kommersiell och offentlig service för ett urval av serviceslag som rör utveckling och geografisk tillgänglighet i olika delar av Sverige, med betoning på gles- och landsbygdsområden. Analyserna visar att utvecklingen under de senaste åren i huvudsak har följt samma mönster, dvs. de fasta serviceställena har blivit färre för de flesta serviceslag. Antalet apotek och vårdcentraler har ökat efter de reformer som har genomförts. Förbättringarna har dock i första hand skett i områden där tillgängligheten redan tidigare var

god. I områden med en låg eller mycket låg tillgänglighet till tätorter är antalet serviceställen oförändrat. I föregående års betänkande om regional tillväxtpolitik redogör utskottet för några av iakttagelserna i rapporten (bet. 2015/16:NU17).

Parlamentariska landsbygdskommitténs förslag

I sitt slutbetänkande (SOU 2017:1) föreslår Parlamentariska landsbygds-kommittén ett antal åtgärder för att förbättra tillgången till kommersiell och offentlig service på landsbygden.

En utgångspunkt för kommitténs förslag är att staten måste ta ett större och samlat ansvar för landsbygdernas kommersiella service, välfärdstjänster och tillgång till kultur. De delmål som kommittén har formulerat för detta område är:

- God tillgång till kommersiell service
- Likvärdig tillgång till vård, skola och omsorg oberoende av bostadsort
- Likvärdiga möjligheter att utöva och ta del av kultur oberoende av bostadsort.

Kommittén föreslår följande när det gäller kommersiell service i landsbygderna:

- att Boverket ska ges i uppdrag att utarbeta en nationell vägledning till kommunerna om hur ett serviceperspektiv kan tillföras den kommunala översiktsplaneringen
- att regeringen i beredningen av 2015 års postlagsutredning avvisar de förslag som innebär en försämring av postservicen i landsbygderna
- att även företag och föreningar ska omfattas av rätten att öppna betal-konton med grundläggande funktioner, som uttag och insättning av kontanter.

När det gäller de kommunala välfärdstjänsterna lämnar kommittén följande förslag:

- att regeringen lägger fram ett förslag med syftet att anpassa det kommunala utjämningsystemet till ändrade förutsättningar samt att regeringen gör en översyn av statsbidragen till kommunerna
- att regeringen tar initiativ som syftar till att öka kommunernas förmåga att rekrytera personal.

För att kulturen ska bli mer tillgänglig i landsbygderna föreslår kommittén följande:

- Statens kulturråd ges i uppdrag att redovisa hur myndigheten arbetar för att bidra till att göra kulturen tillgänglig i Sveriges landsbygder.
- Myndigheten för kulturanalys ges i uppdrag att analysera tillgänglighet och deltagande i kulturaktiviteter i Sveriges landsbygder. Kulturanalys ska utifrån sin analys ge förslag på åtgärder för att stärka kulturdeltagandet i

landsbygderna. Kulturanalys ska genomföra sitt uppdrag i dialog med aktörer inom kultursektorn.

I detta sammanhang kan även påminnas om de åtgärder som kommittén föreslagit när det gäller statens närvaro i landsbygderna som redovisats i avsnittet om lokalisering och organisering av statliga myndigheter. Utöver det förslag som redovisas i detta avsnitt föreslår kommittén att regeringen kontinuerligt bör följa upp och säkerställa polisens lokala närvaro, inte minst i landsbygderna.

Kommittén föreslår även att Tillväxtverket ges i uppdrag att utreda möjligheten till, och utformningen av, en servicegaranti vid myndighetsutövning riktat till små och medelstora företag.

Översyn av det penningpolitiska ramverket och riksbankslagen

Den 22 december 2016 fattade regeringen beslut om att tillsätta en parlamentariskt sammansatt kommitté med uppdraget att se över det penningpolitiska ramverket och lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank. Uppdraget utgår från finansutskottets ställningstagande (bet. 2015/16:FiU41). Av direktiven (dir. 2016:114) framgår att kommittén ska analysera och bedöma samt föreslå de författningsändringar som den anser nödvändiga bl.a. när det gäller Riksbankens ansvar för kontanthantering, kontantförsörjningen och beredskapen i betalningssystemet. Kommittén ska överväga bl.a. hur Riksbankens ansvar för en väl fungerande kontanthantering i hela landet bör tydliggöras i lag, innebörden av Riksbankens monopol på att ge ut sedlar och mynt utifrån det faktum att efterfrågan på kontanter har minskat och att kontanter har ersatts av framför allt olika former av elektroniska transaktioner samt Riksbankens ansvar för och roll i fråga om kontanttillgången i hela landet och kostnaderna för denna.

Förslag som innebär grundlagsändringar ska redovisas i ett delbetänkande senast den 1 juni 2017. Uppdraget i övrigt ska redovisas senast den 31 maj 2019.

Utskottets ställningstagande

I de aktuella motionerna framhålls vikten av en god tillgång till offentlig och kommersiell service i hela landet. Utskottet vill i likhet med tidigare år när liknande förslag har behandlats (bet. 2015/16:NU17) inledningsvis understryka att det inte har en annan uppfattning än motionärerna när det gäller betydelsen av tillgången till offentlig och kommersiell service. En levande landsbygd är en förutsättning för en långsiktig utveckling och tillväxt i hela landet och därmed för att Sverige ska stå sig väl på den globala arenan. Samtidigt står landsbygden inför stora utmaningar som berör tillgängligheten till offentliga och privata tjänster. I Sverige, liksom i övriga världen, pågår en urbanisering. Delar av landsbygden töms på folk medan de större städerna växer i tilltagande takt. Parallellt med detta har det skett en utveckling där

grundläggande samhällsservice centraliserats till områden med en ökande befolkning, vilket leder till en försvagad service i regioner med ett minskat befolkningsunderlag. I likhet med tidigare år vittnas det i flera av de aktuella motionerna liksom i Tillväxtanalys tillgänglighetsanalyser om att det på många håll runt om i Sverige blir allt längre till närmaste butik, mack eller serviceställe och offentlig samhällsservice. I vissa glesbygder är förutsättningarna begränsade för att kommersiella aktörer ska kunna bidra till att skapa en god tillgång till kommersiell service.

Utskottets uppfattning är att staten bör ta ett särskilt ansvar för att medborgare och näringsliv ska ha tillgång till en grundläggande nivå av kommersiell service. Utskottet vill med anledning av det som sägs i några av de aktuella motionerna om ett kompletterande stöd till lanthandlare påminna om det inrättade kompletterande stödet till kommersiell service i särskilt utsatta glesbygdsområden under perioden 2016–2019. Många lanthandlare i gles- och landsbygdsområden är särskilt viktiga eftersom de ofta även tillhandahåller en rad andra tjänster. När det gäller lanthandlare som är ombud för statliga tjänster vill utskottet med anledning av de aktuella förslagen påminna om att den ersättning som betalas ut beslutas av de enskilda bolagen och därmed ytterst är en styrelse- och ledningsfråga. Utskottet noterar samtidigt att Parlamentariska landsbygdskommittén i sitt slutbetänkande uppmärksammat regeringen på möjligheten att höja ersättningen genom ägaravisningar till de berörda bolagen. Vidare noterar utskottet, som framgår av det föregående avsnittet, att det inom ramen för gällande stödförordningar finns en möjlighet för de regionala aktörerna att prioritera de lanthandlare som agerar som ombud vid utbetalning av servicebidrag.

Utskottet som mot bakgrund av lägesbeskrivningen har förståelse för den oro som kommer till uttryck i flera av de aktuella motionerna över en försämrad service framför allt i glesbygderna konstaterar att Parlamentariska landsbygdskommittén lämnat förslag på ett antal åtgärder för att förbättra tillgången till kommersiell och offentlig service på landsbygden. Kommitténs betänkande har remissbehandlats, och som framgår av det föregående avsnittet avser regeringen att återkomma till riksdagen med en proposition under våren 2018. Utskottet ser inte några skäl för riksdagen att föregripa det pågående arbetet och avstyrker därmed samtliga motionsyrkanden i avsnittet.

Återföring av medel från vatten- och vindkraft

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om återföring av medel från vatten- och vindkraft. Utskottets uppfattning är att nuvarande principer för statens budgethantering ska gälla.

Jämför reservation 9 (C) och 10 (V).

Motionerna

I motion 2016/17:2667 av Saila Quicklund (M) förordas ett tillkännagivande om att regeringen ska se över möjligheterna att införa en kommunal fastighets-skatt på vindkraftsanläggningar. Därmed skulle det enligt motionären skapas ett uthålligt system för lokal utveckling, vilket även skulle underlätta lokal acceptans för vindkraft. Motionären påtalar också att det finns starka krafter från berörda bygder och kommuner som efterfrågar detta.

Enligt vad som sägs i motion 2016/17:2669 av Saila Quicklund (M) får kommuner och bygder där vattenkraften byggs ut enbart ca 110 miljoner kronor per år i s.k. bygdemedel, samtidigt som statskassan inkasserar nästan 3 miljarder kronor årligen enbart i fastighetsbeskattning av vattenkraften. Motionären menar att dagens system där värdeströmmarna går till Stockholm för att sedan till viss del återförs i form av s.k. regionalpolitiskt stöd felaktigt bidrar till synen att vattenkraftskommunerna är bidragsmottagare. Återbäring däremot, menar motionären, är ett bevis på det värdeskapande som sker i vattenkraftskommunerna. Motionären föreslår därför ett tillkännagivande om att regeringen ska se över hur medel från vattenkraftsproduktionen kan komma de kommuner och regioner till del där produktionen sker.

I partimotion 2016/17:820 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 27 förordas att riksdagen tillkännager för regeringen att den ska utreda hur intäkterna från fastighetsskatten för industriella och elproducerande fastigheter kan regionaliseras. Motionärerna vill stärka den regionala beslutsnivån och regionernas möjligheter att föra en tillväxtfrämjande politik utifrån sina egna förutsättningar genom att fler delar av den statliga fastighetsskatten regionaliseras.

I motion 2016/17:3103 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C) efterfrågas genom ett tillkännagivande att regeringen ska låta utreda hur berörda kommuner och regioner skulle kunna få behålla en rättmätig del av vind- och vattenkraftens värden.

I kommittémotion 2016/17:2473 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 7 föreslås att riksdagen genom ett tillkännagivande ber regeringen återkomma med ett förslag om hur en större del av vattenkraftens vinster ska komma de berörda kommunerna till del (yrkande 7).

Vissa kompletterande uppgifter

Översyn av kostnadsutjämningen för kommuner och landsting

I november 2016 tillsatte regeringen en särskild utredare (Håkan Sörman, landshövding i Jönköpings län och tidigare vd för Sveriges Kommuner och Landsting) med uppdrag att göra en översyn av systemet för kostnadsutjämning för kommuner och landsting (dir. 2016:91). Utredaren ska överväga om större samhällsförändringar, som påverkar kostnaderna för kommuner och landsting, i tillräcklig grad fångas upp av det nuvarande systemet. Utredaren ska också analysera om det finns möjligheter att förenkla utjämningen. I direktiven omnämns bl.a. en ökad urbanisering och växande demografiska

utmaningar som exempel på större samhällsförändringar som kan antas leda till strukturella behovs- och kostnadsskillnader som bör beaktas i kostnadsutjämningen. Regeringen framhåller att det t.ex. kan behöva övervägas om socioekonomiska faktorer beaktas i tillräcklig utsträckning.

Uppdraget ska redovisas senast den 1 juni 2018.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har återkommande avstyrkt motioner med förslag om återföring av medel från vatten- och vindkraft, senast våren 2016 (bet. 2015/16:NU17). Utskottet har vid dessa tillfällen anfört att de nuvarande principerna för statens budgethantering ska gälla, dvs. att statliga inkomster från ett geografiskt område eller från en produktionsanläggning baserade på naturresurser inte ska kopplas till statliga utgifter inom samma område. Det är fortfarande utskottets uppfattning att införandet av sådana kopplingar skulle kräva korrigeringar till dessa kommuner via ett nytt kommunalt utjämningsystem eller via andra statliga budgetposter. Utskottet har konstaterat att detta sammantaget skulle leda till en svärgenomtränglig budgethantering.

Utskottet noterar att regeringen har tillsatt en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av systemet med kostnadsutjämning för kommuner och landsting. Uppdraget ska redovisas den 1 juni 2018. Utskottet noterar vidare att Parlamentariska landsbygdskommittén ser positivt på att regeringen har tillsatt utredningen och framhåller vikten av att regeringen snarast efter utredningsarbetet är avslutat ska lägga fram förslag till riksdagen som säkerställer att systemet för kommunal utjämning aktualiseras och anpassas till ändrade förutsättningar. Kommittén efterfrågar även en översyn av statsbidragen till kommunerna.

Utskottet konstaterar att frågan om återföring av medel från vatten- och vindkraft inte ingår i utredarens uppdrag. Av direktiven framgår det att regeringen anser att det är viktigt att kostnadsutjämningen uppdateras i takt med samhällsutvecklingen. Större samhällsförändringar, som t.ex. en ökad urbanisering och växande demografiska utmaningar nämns som omständigheter som kan antas leda till strukturella behovs- och kostnadsskillnader som bör beaktas i kostnadsutjämningen. Det kan därför enligt regeringen t.ex. behöva övervägas om socioekonomiska faktorer beaktas i tillräcklig utsträckning i det kostnadsutjämningsystemet. Utskottet kommer med intresse att ta del av utredningens förslag.

Utskottet, som vidhåller sin tidigare uppfattning att de nuvarande principerna för statens budgethantering ska gälla enligt vad som anförts ovan, avstyrker därmed samtliga motionsyrkanden i avsnittet.

Bygdemedel för vindkraft

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bygdemedel för vindkraft. Utskottet anser att riksdagen bör avvakta regeringens kommande proposition om prövning av vattenverksamheter.

Jämför reservation 11 (SD, V).

Motionerna

I kommittémotion 2016/17:1772 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) konstateras att det i dag finns en lagreglerad bygdepeng som ersätter de bygder som påverkats av utbyggnaden av vattenkraft men att motsvarande reglering saknas för vindkraften. För att skapa en starkare rättvisa mellan olika bygder vid en vindkraftsetablering föreslår motionärerna att bygdemedel för vindkraften ska hanteras på samma sätt som för vattenkraften och framöver regleras i lag (yrkande 19).

I kommittémotion 2016/17:2473 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 3 föreslås att riksdagen genom ett tillkännagivande ber regeringen återkomma med ett förslag till reglering för vindkraftens bygdepeng.

Vissa kompletterande uppgifter

Bygdemedel

Bygdemedel regleras i 6 kap. lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet. Av 1 § framgår att den som har tillstånd till vattenverksamhet ska betala en årlig bygdeavgift som bestäms av mark- och miljödomstolen om verksamheten innebär drift av ett vattenkraftverk, en vattenreglering, vattenöverledning (för något annat ändamål än kraftändamål) eller yt-vattentäkt.

Bygdeavgiften ska användas dels för att förebygga eller minska sådana skador av vattenverksamheten eller anläggningar för denna som inte har ersatts enligt 31 kap. miljöbalken och för att gottgöra sådana skador (dvs. skador för enskilda), dels för att tillgodose allmänna ändamål för den bygd som berörs av vattenverksamheten eller anläggningar för denna.

Närmare föreskrifter om dispositionen av bygdeavgifter återfinns i förordningen (1998:928) om bygde- och fiskeavgifter. Den som lider skada av verksamheten får ansöka hos den berörda länsstyrelsen om bidrag ur avgiftsmedlen om ersättning för skadan inte tidigare har bestämts av miljödomstolen. Sedan medel i mån av behov har avsatts för sådana bidrag ska resterande avgiftsmedel enligt 6 kap. 8 § användas för lån eller bidrag till investeringar för ändamål som främjar näringsliv eller service i bygden eller annars är till nytta för denna.

Statliga utredningar

I juni 2014 överlämnade Vattenverksamhetsutredningen sitt slutbetänkande I vått och torrt – förslag till ändrade vattenrättsliga regler (SOU 2014:35, särskild utredare hovrättsrådet Henrik Löv) till dåvarande miljöminister Lena Ek. Utredningen föreslog bl.a. att lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet skulle upphöra att gälla den 1 juli 2015, och därmed skulle bestämmelserna om bygdeavgifter upphävas. I utredningen konstateras att bygdeavgifterna nästan helt används till ändamål som inte har någon koppling till skadan i vattenmiljön som vattenverksamheten orsakar. I stället används pengarna t.ex. till bygdegårdar och samlingsgårdar anpassning av byggnaderna för energieffektivisering), investeringar för tillgänglighet, turistnäringen och delfinansiering av bredbandsutbyggnad.

Slutbetänkandet remissbehandlades under hösten 2014. Av den propositionsförteckning som regeringen lämnade till riksdagen i januari 2017 framgår det att en proposition med titeln Prövningen av vattenverksamheter planeras att lämnas till riksdagen i juni 2017.

I februari 2010 överlämnade Vattenprisutredningen sitt betänkande Prissatt vatten? (SOU 2010:17) till dåvarande miljöminister Andreas Carlgren. I betänkandet redovisades olika typer av skade- och kompensationsavgifter, däribland s.k. bygdeavgifter. Utredningen föreslog att användningsområdet för bygdeavgifter borde ändras så att det i första hand avser investeringar för ändamål som främjar en god vattenmiljö. Enligt uppföljningsrapporten Biologisk mångfald i rinnande vatten och vattenkraft – En uppföljning (2011/12:RFR1) från miljö- och jordbruksutskottet har remissinstanserna varit negativa till förslaget om att ändra inriktningen på bygdeavgifternas användning.

Uppdrag till Tillväxtverket

I Tillväxtverkets regleringsbrev för 2015 framgår att myndigheten har fått i uppdrag att ta fram en sammanställning av redovisningarna från länsstyrelserna om inbetalade belopp för bygdeavgifter enligt förordningen (1998:928) om bygde- och fiskeavgifter för 2013 respektive 2014, och beslutad användning för dessa avgifter för respektive år uppdelat på belopp avsatta till användningen enligt 4 § i förordningen samt på belopp till allmänna ändamål. Sammanställningen ska enligt uppdraget även innefatta länsstyrelsernas beskrivningar av resultaten av de insatser som medlen för allmänna ändamål har använts till.

I mars 2015 överlämnade Tillväxtverket sin slutrapport till Regeringskansliet. Av rapporten framgår bl.a. att bygdeavgifterna under 2013 och 2014 till största del gick till området ”allmänna ändamål” och att de därmed ges till ett brett spektrum av investeringar och åtgärder. Vidare framgår att länsstyrelserna uppger att bygdeavgiftsmedlen är betydelsefulla för bygderna, särskilt för inlands- och fjällkommuner samt för rennäringen. Därtill konstateras att det kan vara svårt att hitta andra medel för den typ av insatser som bygde-

avgiftsmedlen kan ges till. Medlen bidrar till att utveckla näringslivet och en levande landsbygd, vilket kommer näringslivet, de boende, inflyttare och besökare till nytta. Tillväxtverket konstaterar att medlen därmed går till insatser för det civila samhället för en levande landsbygd, vilket är i enlighet med riksdagens mål för den regionala tillväxtpolitiken, dvs. utvecklingskraft i alla delar av landet. Vidare uppvisar många projekt enligt länsstyrelserna positiva samhällseffekter och de främjar olika insatser inom det civila samhället som resulterar i förbättrade livsmiljöer för boende och inflyttade eller stärker förutsättningarna för näringslivet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid flera tillfällen, senast våren 2016 (bet. 2015/16:NU17), avstyrkt förslag om att införa en reglerad bygdepeng för vindkraft. Utskottet hänvisade då till den aviserade propositionen om prövning av vattenverksamheter där regeringen förväntas ta ställning till Vattenverksamhetsutredningens förslag, där bl.a. frågan om bygdemedel berörs. Utskottet påtalade att riksdagen i samband med behandlingen av propositionen skulle få möjlighet att återkomma i frågan och såg därför inte skäl att i nuläget uttala sig i frågan. Utskottet konstaterar att regeringen enligt propositionsförteckningen förväntas överlämna den tidigare aviserade propositionen i juni 2017.

Utskottet, som konstaterar att de aktuella motionerna ligger i linje med dessa tidigare förslag, ser ingen anledning att ompröva sitt tidigare ställningstagande. Därmed avstyrks samtliga motionsyrkanden.

Transportbidraget

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om transportbidraget. Utskottet ser inte i nuläget något behov av ytterligare översyner och hänvisar därutöver till pågående arbete för att öka kunskapen om transportbidraget.

Jämför reservation 12 (SD) och 13 (V).

Motionerna

I kommittémotion 2016/17:2225 av Johan Nissinen m.fl. (SD) konstateras att allt färre söker transportbidrag, vilket bl.a. sägs bero på att företag flyttar eller lägger ned sin verksamhet men även på att det finns företag som inte känner till att de kan söka stöd. Motionärerna anser därför att det finns behov av att Tillväxtverket ökar informationsspridningen om bidraget och förordar ett tillkännagivande om detta (yrkande 3).

I partimotion 2016/17:1737 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 6 föreslås ett tillkännagivande om en översyn av transportbidraget. Syftet med översynen

bör vara att undersöka kännedomen om stödet, om det går att styra det mot mer miljövänliga transportslag, hur väl procentsatserna fungerar för olika kommuner och om det ger industrier i norra Sverige likvärdiga möjligheter att konkurrera.

Vissa kompletterande uppgifter

Transportbidraget

Transportbidraget är ett regionalt statsbidrag som kan utbetalas som en kompensation till företag i de fyra nordligaste länen för kostnadsnackdelar till följd av långa transportavstånd för varor. Bidraget syftar till att stimulera till höjd förädlingsgrad i områdets näringsliv. Transporten ska ske på järnväg, i yrkesmässig trafik på väg eller till sjöss. Bidragets storlek är inte beroende av transportslag.

Transportbidraget har varit föremål för flera översyner, och utskottet har i tidigare betänkanden refererat till studier genomförda av Tillväxtverket och Tillväxtanalys (bet. 2012/13:NU2 och bet. 2014/15:NU2). I en rapport från december 2012 (WP 2012:17) utvärderar Tillväxtanalys transportbidragets effekter på de stödmottagande arbetsställes förädlingsvärde, omsättning och vinst. Myndigheten har jämfört företag i sågverksindustrin som har fått transportbidrag med en jämförelsegrupp utanför stödområdet. Tillväxtanalys hittar ett positivt samband mellan transportbidrag och de stödmottagande arbetsställes omsättning och förädlingsgrad, men det finns inget belägg för att detta kan tolkas som en kausal effekt orsakad endast av bidraget. När det gäller transportbidragets effekter på de stödmottagande arbetsställes vinst visar resultatet inte på någon entydig positiv effekt. I rapporten redovisas svårigheten att studera effekter av transportbidraget. Vidare berörs också problemet med en svag koppling mellan mål och medel när det gäller bidraget. Tillväxtanalys menar att det inte är uppenbart hur ett transportbidrag kan öka förädlingsgraden på de stödmottagande arbetsställes.

I samband med budgetberedningen hösten 2015 (bet. 2015/16:NU2) konstaterade utskottet när det gällde transportbidraget att det enligt regeringen fanns ett mindre anslagsbehov för 2016 än vad som tidigare beräknats, och för att kunna finansiera andra prioriterade satsningar föreslog regeringen att anslaget skulle minskas med 25 miljoner kronor för 2016. Utskottet hade inget att invända mot förslaget om en anpassning av anslagsnivån. I ett särskilt yttrande hänvisade Centerpartiet till sitt alternativa budgetförslag enligt vilket anslaget för transportbidraget skulle ha legat kvar på samma nivå som föregående år, dvs. 25 miljoner kronor mer än förslaget i budgetpropositionen för 2016. I budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1 utg.omr. 19) föreslog regeringen att anslaget 1:2 Transportbidrag skulle höjas med 25 miljoner kronor i jämförelse med året innan.

När det gäller marknadsföring av transportbidraget genomförde Tillväxtverket enligt uppgift från myndigheten ett par insatser under 2015 för att öka kunskapen om bidraget. Myndigheten har dels per brev kontaktat samtliga

företag inom de fyra nordligaste länen som inte tidigare sökt bidrag, dels genomfört en länsträff med de fyra berörda länsstyrelserna och de handläggare som arbetar med stödet. Målsättningen att öka kunskapen om transportbidraget finns också med i myndighetens verksamhetsplan. Tillväxtverket genomför en årlig enkät med ett s.k. nöjd-kund-index med de företag som har fått bidraget. Myndigheten uppger att det varken enligt enkätsvaren eller från annat håll finns några indikationer på att företagen har synpunkter på ersättningsnivån.

Enligt uppgift från Tillväxtverket kom det in färre ansökningar under 2016, och myndigheten genomförde då en bortfallsanalys. Det lägre antalet ansökningar kunde bl.a. förklaras av regelförändringar. Myndigheten ringde som en punktinsats runt till de företag som inte sökt och som inte påverkats av regelförändringen. Ansökningsomgången för 2017 gick ut den 31 mars, och antalet ansökningar har enligt myndigheten ökat i jämförelse med året innan.

Utskottets ställningstagande

I motion 2016/17:1737 (V) efterfrågas en översyn av transportbidraget och i motion 2016/17:2225 (SD) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska se över transportbidragets ersättningsnivåer och ge Tillväxtverket i uppdrag att öka informationen om och marknadsföringen av bidraget.

Transportbidraget används för att kompensera företag i de fyra nordligaste länen för kostnadsnackdelar till följd av långa transportavstånd för varor och stimulera till höjd förädlingsgrad i områdets näringsliv. Utskottet vill i likhet med föregående år då liknande förslag om transportbidraget behandlades framhålla vikten av att de företag som är berättigade till stöd känner till att det finns (bet. 2015/16:NU17). Utskottet konstaterar att Tillväxtverket har fortsatt sitt arbete med att öka kunskapen om transportbidraget, och även följt upp orsaken till att företag inte sökt bidraget. Liksom tidigare ser utskottet positivt på dessa insatser och att det vid behov görs ytterligare insatser. Utskottet konstaterar att antalet ansökningar enligt Tillväxtverkets bedömning har ökat i jämförelse med året innan.

Utskottet noterar vidare, i likhet med föregående år, att det enligt Tillväxtverket inte finns några indikationer på att företagen som tilldelats stöd har haft synpunkter på ersättningsnivån. Som framgår av det föregående avsnittet har transportbidraget varit föremål för flera översyner, och även om det inte går att fastställa att det finns något orsakssamband finns det ändå indikationer som pekar på att bidraget har en positiv inverkan på de stödmotagande arbetsställdas omsättning och förädlingsgrad.

Utskottet ser i nuläget inte något behov av ytterligare översyner eller uppdrag enligt det som efterfrågas i de aktuella motionerna som därmed avstyrks i de aktuella delarna.

Regionala strukturfondsprojekt m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om regionala strukturfondsprojekt m.m. Utskottet hänvisar till pågående arbete och insatser såväl inom EU som nationellt.

Jämför reservation 14 (M), 15 (C) och 16 (KD).

Motionerna

I motion 2016/17:2699 av Erik Ezelius m.fl. (S) föreslås ett tillkännagivande om behovet av förändringar av tillämpningen av EU:s program i Sverige. Motionärerna framhåller att ett problem med programmen är att de ofta omfattas av regelverk som ställer stora krav på administrativa resurser i förhållande till de medel som är aktuella, vilket bl.a. kan få till följd att kraft och entusiasm försvinner. Motionärerna ser därför ett behov av att genomföra en översyn när det gäller framtagandet av de svenska programkomplement som avgör hur EU:s olika program får användas i Sverige och vilka regelverk som ska gälla.

I kommittémotion 2016/17:3128 av Lars Hjärmered m.fl. (M) framhålls vikten av effektutvärderingar för att tillgodose att samhället får bästa möjliga utväxling för skattepengarna. Motionärerna föreslår därför att riksdagen genom ett tillkännagivande ska uppmana regeringen att genomföra effektutvärderingar och uppföljningar av Almis verksamhet, kring Tillväxtverkets tilldelade medel, Jordbruksverkets Leaderprojekt samt övrig EU-finansierad regionalpolitik (yrkande 18).

I kommittémotion 2016/17:3096 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) föreslås en rad åtgärder för en hållbar regional utveckling. Motionärerna framhåller bl.a. vikten av att man inom EU värnar om den ekonomiska stabiliteten, arbetstillfällena och tillväxt i unionen, och de föreslår ett tillkännagivande med den inriktningen (yrkande 13).

I kommittémotion 2016/17:2550 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) anförs att hanteringen av EU-stöden behöver effektiviseras för att bl.a. ta hänsyn till de naturgivna olikheterna i vårt land. Motionärerna föreslår därför ett tillkännagivande om att stöden som ges genom EU:s strukturfonder behöver göras mer schabloniserade och betalas ut via en ansvarig regional nivå (yrkande 4). Motionärerna menar att hanteringen av EU-stöden behöver effektiviseras.

I kommittémotion 2016/17:3399 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att staten bör ha ett övergripande ansvar för, och nationell samordning av, projektmedel till arbetsmarknads- och företagsfrämjande insatser. En nationell samordning skulle enligt motionärerna innebära att de nationella projektmedlen inte motverkar varandra.

Vissa kompletterande uppgifter

Målet för sammanhållningspolitiken

Sammanhållningspolitiken är EU:s politik för regional tillväxt och sysselsättning med målet att bidra till ekonomisk, social och territoriell sammanhållning inom EU. Sammanhållningspolitikens insatser bidrar även till målen för politikområdet. Under programperioden 2014–2020 är Europa 2020-strategin vägledande på området. Strategin bygger på följande tre prioriteringar som också är tänkta att förstärka varandra:

- Smart tillväxt: utveckla en ekonomi baserad på kunskap och innovation
- Hållbar tillväxt: främja en resurseffektivare, grönare och konkurrenskraftigare ekonomi
- Tillväxt för alla (inkluderande tillväxt): stimulera en ekonomi med hög sysselsättning och med social och territoriell sammanhållning.

Med utgångspunkt i den partnerskapsöverenskommelse regeringen har slutit med kommissionen som preciserar sammanhållningspolitikens genomförande i Sverige under nästa strukturfondsperiod fattade regeringen i juli 2015 beslut om en nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020. Strategin och dess insatser ska bidra till att uppnå målet för den regionala tillväxtpolitiken. Enligt strategin är den regionala tillväxtpolitikens prioriterade områden:

- Innovation och företagande
- Attraktiva miljöer och tillgänglighet
- Kompetensförsörjning
- Internationellt samarbete.

Strategin ska också bidra till att uppnå regeringens tre prioriterade områden: att nå det övergripande målet om lägst arbetslöshet i EU 2020, att nå de nationella miljömålen samt att uppnå jämställdhet mellan kvinnor och män.

Övervakning, utvärdering och granskning

EU:s strukturfondsprogram

EU:s strukturfondsprogram för perioden 2014–2020 innebär ökad resultatfokusering och skärpta krav på att kunna visa vilka resultat som uppnås. Enligt EU-regelverket ska programmen utvärderas på ett systematiskt sätt. Det innebär att programmen utvärderas såväl före som under och efter genomförandet. Medlemsstaterna ska tillhandahålla de resurser som krävs för att genomföra utvärderingarna, som ska utföras av interna eller externa experter som fungerar fristående från de myndigheter som har ansvaret för genomförandet av programmet. Det gemensamma regelverket för Europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna) ställer upp ett antal villkor och krav på medlemsländerna gällande användningen av ESI-fondernas medel och för val av mål, prioriteringar och insatser inom de operativa programmen.

Detta görs för att säkerställa att rätt förutsättningar finns för att insatserna inom ramen för ESI-fonderna ska kunna utföras på ett effektivt sätt och därigenom bidra till de mål och resultat som eftersträvas. Medlemsländerna ska också kunna visa att administrationen av de operativa programmen är väl genomtänkt och kan utföras på ett effektivt sätt. I regeringens skrivelse om partnerskapsöverenskommelsen (skr. 2013/14:218) beskrivs de olika villkoren och kraven närmare, och regeringen framhåller de åtgärder som genomförs och som kommer att genomföras under programperioden 2014–2020 för att tillmötesgå kravet om ökad fonsdsamordning och för att minska den administrativa bördan.

För att övervaka genomförandet av programmen har det inrättats en s.k. Övervakningskommitté. Kommitténs arbete ska genomföras i samförstånd med de förvaltande myndigheterna.

Varje medlemsstat ska lämna in en årlig rapport till kommissionen om genomförandet av programmet. De årliga genomföranderapporterna ska innehålla sammanfattade uppgifter om genomförandet av programmet och dess prioriterade områden. Ett årligt översynsmöte ska anordnas varje år mellan kommissionen och varje medlemsstat för att granska resultatet för varje program.

Av budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1 utg.omr. 19) framgår att det har tagits fram utvärderingsplaner för respektive program eller en gemensam för flera program i enlighet med EU-regelverket. De första utvärderingsresultaten ska presenteras under 2017. Därefter kommer resultat från utvärderingarna årligen att presenteras t.o.m. 2021.

I sammanhanget kan även nämnas att Ekonomistyrningsverket (ESV) är den nationella revisionsmyndigheten för bl.a. strukturfonderna. ESV granskar hur den myndighet som ansvarar för förvaltningen i Sverige har genomfört sitt uppdrag. Revisionsverksamheten är oberoende gentemot de myndigheter som granskas. ESV gör två slags revisioner: system- och projektgranskning. ESV rapporterar resultatet av granskningarna till kommissionen, regeringen och de granskade myndigheterna.

När det gäller en förenklad administration kan nämnas att kommissionen i september 2016 presenterade förslag till ändringar i förordningen om gemensamma bestämmelser för ESI-fonderna (1303/2013). Förslagen syftar främst till att förenkla för mottagare av EU-medel och handlar bl.a. om ökade möjligheter att använda förenklade kostnadsmodeller för projektägare.

Anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder

Anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt används bl.a. för att medfinansiera projekt inom ramen för EU:s regionalfondsprogram. I budgetpropositionen för 2016 aviserade regeringen att uppföljningen av projektverksamheten behöver utvecklas och förbättras. I juli 2015 uppdrog regeringen åt Statskontoret att utreda förutsättningarna för ett stärkt resultatfokus i uppföljningen av anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder. Uppdraget redovisades den 6 december 2016.

Statskontoret föreslår både en kvantitativ och en kvalitativ uppföljning. Den första delen av uppföljningen består enligt förslaget av 15 enhetliga indikatorer som Tillväxtverket föreslås redovisa varje år. Uppgifterna bygger dels på uppgifter från projekten, dels på uppgifter Tillväxtverket hämtar från Statistiska centralbyrån. Syftet är att regeringen och riksdagen ska kunna följa resultaten för projektverksamheten över tid. Utgångspunkten för förslaget i fråga om indikatorer är dels en nedbrytning av Nationella strategin för hållbar tillväxt och attraktionskraft 2015–2020, dels myndighetens bedömning av indikatorer som Europeiska regionala fonden redan använder samt indikatorer som regionala beslutsfattare redan använder för att följa upp projektverksamheten. Indikatorerna täcker samtliga prioriteringar i den nationella strategin.

Eftersom en årlig uppföljning av ett relativt litet antal indikatorer inte kan spegla hela bredden av projektverksamheten eller visa långsiktiga resultat och effekter av anslagens medel föreslår Statskontoret att det även ska genomföras en systematisk kvalitativ uppföljning varje år. Den kvalitativa uppföljningen ger förutsättningar att följa upp resultat som mäts bättre med kvalitativa metoder än med indikatorer. Myndigheten föreslår att särskild vikt bör läggas vid hållbarhetsdimensionerna i den kvalitativa uppföljningen.

Därutöver föreslår Statskontoret att Tillväxtanalys får i uppdrag av regeringen att återkommande genomföra effektutvärderingar av projektverksamheten.

Parlamentariska landsbygdkommitténs förslag

I sitt slutbetänkande (SOU 2017:1) föreslår Parlamentariska landsbygds-kommittén att det inrättas ett forskningscentrum för regional- och landsbygds-ekonomisk forskning och för att utveckla och sprida kunskaper om entreprenörs- och företagsutveckling i landsbygder, i synnerhet i de glesa och mycket glesa landsbygderna. Kommittén menar att det behövs en bättre landsbygdsanalytisk förmåga inom flera politikområden för att få ut bättre effekter av näringslivsfrämjande insatser inom regional tillväxtpolitik och näringspolitik, men också av svensk tillämpning av EU:s struktur- och investeringsfonder.

Utskottets ställningstagande

I flera av de aktuella motionerna efterfrågas åtgärder för att öka effektiviseringen och samordningen av ESI-fonderna samt minska administrationen. Utskottet vill med anledning av dessa motioner påminna om att det i sitt ställningstagande med anledning av regeringens skrivelse om partnerskapsöverenskommelsen (bet. 2013/14:NU27) konstaterade att ett antal förändringar har gjorts av sammanhållningspolitiken inför perioden 2014–2020.

Viktiga delar i de förändringar som gjorts är att det ska finnas en ökad resultatfokusering och ett ökat fokus på förenklingar, t.ex. tydligare regler för stödberättigande och enklare redovisningar. Vidare har Jordbruksverket,

Tillväxtverket och Svenska ESF-rådet i uppdrag att samverka under programperioden för att förenkla genomförandet av programmen som finansieras av ESI-fonderna. Arbetet ska bidra till att främja synergier och undvika överlappningar mellan fonderna. Utöver de åtta regionala strukturfondsprogrammen finns det även ett nationellt regionalfondsprogram vars syfte är att tillföra ett mervärde till det regionala tillväxtarbetet genom att komplettera de insatser som görs inom ramen för de regionala programmen. Det nationella programmet ska även identifiera och möjliggöra synergieffekter mellan regional, nationell och europeisk politik. Som framgår av det föregående omfattar den regionala tillväxtpolitiken insatser på en rad olika politikområden, och utskottet delar därför uppfattningen att samordning och samverkan kan bidra till att politiken kan nå ett bättre resultat.

Vid sin behandling av skrivelsen om partnerskapsöverenskommelsen noterade utskottet att regeringen där anför att åtgärder för att minska den administrativa bördan är högprioriterade för både kommissionen och regeringen och att det pågick ett förenklingsarbete i Sverige. Utskottet vill nu som då understryka att arbetet med att förenkla administrationen i strukturfondsprojekten är angeläget och betona vikten av att det arbete som bedrivits vid behov fortskrider under perioden. Utskottet noterar att det pågår ett arbete inom EU med att förändra förordningen om de gemensamma bestämmelserna för ESI-fonderna och att förändringarna bl.a. syftar till att förenkla för mottagare av EU-medel. Förenklingen handlar bl.a. om ökade möjligheter att använda förenklade kostnadsmodeller.

När det gäller effektutvärderingar konstaterar utskottet att det har tagits fram utvärderingsplaner för respektive program eller gemensamt för flera program i enlighet med EU-regelverket och att de första utvärderingsresultaten förväntas presenteras under 2017. Utskottet noterar också att Parlamentariska landsbygdskommittén anser att det behövs en bättre landsbygdsanalytisk förmåga inom flera politikområden för att möjliggöra att få bättre effekter av näringslivsfrämjande insatser inom regional tillväxtpolitik och näringspolitik, men också av svensk tillämpning av EU:s struktur- och investeringsfonder. Kommittén föreslår därför att det ska inrättas ett forskningscentrum för regional- och landsbygdsekonomisk forskning och för att utveckla och sprida kunskaper om entreprenörs- och företagsutveckling i landsbygd.

Utskottet vill i sammanhanget avslutningsvis påminna om det forum för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft som regeringen inrättat för perioden 2015–2020. Utskottet noterar att forumet ska vara en mötesplats för dialog och samverkan mellan olika aktörer och olika politikområden på lokal, regional och nationell nivå. Syftet med forumet är att det ska föras en kontinuerlig dialog om långsiktiga och strategiska frågor av betydelse för en hållbar regional tillväxt och attraktionskraft.

Sammantaget anser utskottet att riksdagen mot bakgrund av det som anförts bör avslå samtliga motionsyrkanden i avsnittet, som därmed avstyrks.

Lokalt ledd utveckling och Leadermetoden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om lokalt ledd utveckling och Leadermetoden. Utskottet konstaterar att de medel som ska fördelas inom ramen för lokalt ledd utveckling under perioden i princip är in-tecknade och framhåller att det finns medel som kan användas för lokalt utvecklingsarbete utanför dessa medel. Utskottet hänvisar också till den pågående beredningen av Parlamentariska landsbygdskommitténs förslag.

Jämför reservation 17 (C, V).

Motionen

I kommittémotion 2016/17:2474 av Håkan Svenneling m.fl. (V) framhålls betydelsen av lokalt ledd utveckling och den s.k. Leadermetoden som bidragit till lokalt beslutsfattande av projektmedel för lokal utveckling utifrån lokala förutsättningar. Som en konsekvens av en minskad budget under struktur-fondsperioden 2014–2020 har Jordbruksverket beslutat att fem områden inte tilldelas pengar. Detta leder enligt motionärerna till en mindre sammanhållen landsbygdspolitik, och de förordar därför ett tillkännagivande om att Leadermetoden bör användas för landsbygdsutveckling i hela landet (yrkande 18).

Vissa kompletterande uppgifter

Lokalt ledd utveckling och Leadermetoden

I Sverige har 48 lokala utvecklingsområden (tidigare Leaderområden) bildats. Urvalet har gjorts bland de 53 förslag till lokala strategier som tagits fram runt om i landet, i en urvalsprocess som Jordbruksverket ansvarat för. Utskottet har i ett tidigare betänkande redogjort för lokalt ledd utveckling och Leadermetoden och den urvalsprocess som genomförts (bet. 2015/16:NU17). Där framgår bl.a. att Jordbruksverkets på sin webbplats uppger att alla strategi-ansökningar som har lämnats in haft en god kvalitet, men pengarna har inte räckt till alla strategier. De strategier som har fått högre poäng av urvalskommittén har därför prioriterats.

Av budgetpropositionen för 2017 (utg.omr. 23) framgår att de lokala utvecklingsområdena under hösten 2015 slutförde arbetet med sina strategier och bildade de lokala aktionsgrupper som ska besluta om vilka insatser som ska ske inom respektive område. I mars 2016 hade alla 48 områden fått startbesked från Jordbruksverket. Det innebär att det konkreta arbetet med lokalt ledd utveckling kan inledas och projektarbetet kan börja och därmed kommer även ansökningar och beslut om stöd att fattas och kunna betalas ut. Regeringen uppger att det förberedande stöd som ges för arbetet med de lokala utvecklingsstrategierna har kunnat beslutas och betalas ut.

Parlamentariska landsbygdkommitténs förslag

I sitt slutbetänkande (SOU 2017:1) föreslår Parlamentariska landsbygdkommittén att lokalt ledd utveckling med Leadermetoden ska tillämpas rikstäckande. Det ska ske antingen genom EU:s investeringsfonder, om den möjligheten fortsättningsvis ges, eller som en förstärkt del av statens anslag för regionalt tillväxtarbete. Med utgångspunkt från de goda erfarenheterna av Leaderarbetet är det kommitténs uppfattning att metoden bör utvecklas och permanentas för att fungera heltäckande i Sverige, vid behov oberoende av EU:s programinsatser. Jordbruksverket har beräknat en miniminivå för att ett Leaderområde ska kunna fungera, inräknat den administration som i dag krävs. Denna nivå är ca 30 miljoner kronor under en sjuårsperiod. Därmed behövs det ytterligare ca 150 miljoner kronor för att lokalt ledd utveckling med Leadermetoden ska kunna genomföras rikstäckande.

Utskottets ställningstagande

I motion 2016/17:2474 (V) föreslås ett tillkännagivande om att den s.k. Leadermetoden bör användas för landsbygdsutveckling i hela landet. Utskottet som behandlade ett liknande förslag våren 2016 (bet. 2015/16:NU17) vill inledningsvis påminna om vad det tidigare sagt om lokalt ledd utveckling (LLU). LLU innebär möjligheter för de lokala och regionala aktörerna att anpassa lösningarna efter de olika förutsättningar som råder, vilket i sin tur kan medföra en ökad effektivitet i utnyttjande av tillgängliga resurser. LLU och den s.k. Leadermetoden med lokala aktionsgrupper innebär att arbetet präglas av ett underifrånperspektiv i samverkan mellan privata och offentliga och ideella intressen. Utskottet vill nu liksom då framhålla att det ser detta som en styrka. Som framgår av motionen och det föregående avsnittet har Jordbruksverket beslutat att tilldela medel till 48 av de 53 förslag till lokala utvecklingsstrategier inom ramen för lokalt ledd utveckling. Utskottet har förståelse för motionärernas oro för att beslutet att inte tilldela medel till samtliga områden riskerar att leda till en mindre sammanhållen landsbygdspolitik. Som framgår av det föregående är dock medlen inom ramen för LLU för perioden 2014–2020 i och med Jordbruksverkets beslut i princip intecknade. Utskottet noterar samtidigt att Parlamentariska landsbygdkommittén föreslår att lokalt ledd utveckling och Leadermetoden ska tillämpas rikstäckande, antingen genom ESI-fonderna eller som en förstärkt del av statens anslag för regionalt tillväxtarbete.

Utskottet vill även i likhet med föregående år påminna om att det finns pengar som kan användas för lokalt utvecklingsarbete utanför dessa medel, t.ex. inom ramen för stöd till lokal serviceutveckling, till projekt inom turism, idrotts- och fritidsanläggningar eller utveckling av småskalig infrastruktur. Utskottet önskar att de områden som inte prioriterats därigenom ska finna andra sätt att fortsätta sitt lokala utvecklingsarbete. Den regionala och lokala nivåns engagemang är en viktig grundstomme för landsbygderna och för att nå visionen om att hela landet ska leva.

Därmed avstyrker utskottet motion 2016/17:2474 (V) i denna del.

En jämställd landsbygdspolitik

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om en jämställd landsbygdspolitik. Utskottet hänvisar till pågående insatser och beredningen av Parlamentariska landsbygdskommitténs förslag.

Jämför reservation 18 (V).

Motionen

I kommittémotion 2016/17:2474 av Håkan Svenneling m.fl. (V) anfördes att landsbygden många gånger präglas av tradition, vilket riskerar att cementera ojämslida strukturer. Studier har även visat att den förda politiken på området, trots intentioner att bidra till ökad jämställdhet, tvärtom i vissa delar befäst rådande könsnormer. Motionärerna föreslår därför ett tillkännagivande om att regeringen bör uppdraga åt berörda myndigheter att ta fram förslag för en jämställd landsbygdspolitik (yrkande 13).

Vissa kompletterande uppgifter

Budgetpropositionen för 2017

Av budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1 utg.omr. 19) framgår att den regionala tillväxtpolitiken ska bidra till att uppnå jämställdhet mellan kvinnor och män. Regeringens mål för jämställd regional tillväxt är att kvinnor och män ska ha samma förutsättningar att nå inflytande i den regionala tillväxtarbetet och få tillgång till tillväxtresurser. Ett jämställdhetsperspektiv ska även anläggas i politikens utformning och genomförande när det gäller politiken för areella näringar, landsbygd och livsmedel (prop. 2016/17:1 utg.omr. 23).

När det gäller jämställd regional tillväxt framgår vidare av budgetpropositionen att Tillväxtverket i december 2015 fick i uppdrag att stödja arbetet och att myndigheten ska avsätta 36 miljoner kronor årligen för detta ändamål under perioden 2016–2018. Regeringen har även under 2015, bl.a. som ett led i att stärka jämställdhetsarbetet, fattat beslut om nya stödförordningar för de regionala företagsstöden. Dessa syftar enligt vad som anfördes bl.a. till att i ökad utsträckning nå kvinnor generellt samt specifikt kvinnor och män med utländsk bakgrund.

Parlamentariska landsbygdskommitténs förslag

I sitt slutbetänkande (SOU 2017:1) anför Parlamentariska landsbygds-kommittén att den i enlighet med direktiven anlagt ett jämställdhetsperspektiv

i analysarbetet och redovisat hur vissa av kommitténs föreslagna åtgärder främjar jämställdheten mellan kvinnor och män.

Kommittén konstaterar bl.a. att det råder en bristande jämställdhet i fråga om tillgången till offentligt finansiellt kapital, vilket medför att potentialen i kvinnors företag inte realiserar fullt ut. Det behövs därför enligt kommittén en mer jämställd tillgång till offentlig finansiering. Kommittén konstaterar att Almi i sitt uppdrag ska rikta ett särskilt fokus på bl.a. kvinnors företagande och understryker vikten av detta fokus.

Kommittén föreslår bl.a. att ett forskningscentrum inrättas för regional- och landsbygdsekonomisk forskning för att utveckla och sprida kunskaper om entreprenörs- och företagsutveckling i landsbygder, i synnerhet i de glesa och mycket glesa landsbygderna. Centrumets kunskapsutveckling ska också öka medvetenheten om skillnader i kvinnors och mäns villkor för att driva och utveckla företag i landsbygderna. Ett viktigt mål är att skapa jämställda villkor för näringslivsutveckling.

Kommittén lyfter även fram vikten av att civilsamhället verkar för jämställdhet och för att särskilt synliggöra invandrarkvinnornas situation och stärka deras möjligheter att engagera sig i samhällsutvecklingen. Det ökar enligt kommittén förutsättningarna för att fler väljer att bosätta sig permanent i landsbygderna. Kommittén föreslår att bidraget till Folkbildningsrådet ska förstärkas under en längre tidsperiod för att främja det civila samhällets roll i landsbygdsutvecklingen. Jämställdhetsmålet om att kvinnor och män ska ges samma möjligheter att vara aktiva medborgare ska särskilt beaktas i satsningen.

ESI-fonderna

Jämställdhet är en s.k. horisontell prioritering, dvs. en övergripande prioritering, i de olika europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna), som bl.a. Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU). Jordbruksverket har till uppgift att arbeta med jämställdhetsintegrering, dvs. att göra förhållanden och villkor för både kvinnor och män synliga i det dagliga arbetet.

Jordbruksverket har bl.a. låtit undersöka skillnaden i beviljandet av företagsstöd till kvinnor och män inom ramen för landsbygdsprogrammet under åren 2007–2012. Jordbruksverket har tagit fram en kortversion av rapportens resultat för chefer eller handläggare på länsstyrelserna och Leaderkontoren och hur man kan arbeta med att jämställdhetssäkra landsbygdsprogrammet. Jordbruksverket har även inom ramen för Landsbygdsnätverket medverkat till att ta fram diskussionsmaterialet Göra Jämt att ha som underlag för diskussioner om hur landsbygdsprogrammet kan jämställdhetssäkras.

Utskottets ställningstagande

I motion 2016/17:2474 (V) förordas att riksdagen genom ett tillkännagivande ska uppmana regeringen att uppdra åt berörda myndigheter att ta fram förslag för en jämställd landsbygdspolitik. Utskottet vill med anledning av motionen inledningsvis framhålla att det delar motionärens uppfattning om vikten av att främja jämställdhet. Det gäller inom såväl landsbygdspolitiken och den regionala tillväxtpolitiken som övriga politikområden. Utskottet konstaterar att det av budgetpropositionen för 2017 framgår att den regionala tillväxtpolitiken ska bidra till att uppnå jämställdhet mellan män och kvinnor och att ett jämställdhetsperspektiv ska anläggas i politikens utformning och genomförande när det gäller politiken för areella näringar, landsbygd och livsmedel (prop. 2016/17:1 utg.omr. 19 och 23).

Vidare noterar utskottet att det under senare år har gjorts olika insatser för att skapa en jämställd regional tillväxt. Här kan t.ex. nämnas arbetet med att ta fram en nationell handlingsplan för jämställd regional tillväxt och de regionala handlingsplanerna samt Resurscentrum för kvinnor – därmed inte sagt att det inte kan göras mer för att stärka jämställdhetsperspektivet i den regionala tillväxtpolitiken. Utskottet konstaterar att Tillväxtverket har fått 36 miljoner kronor per år under perioden 2016–2018 för att utveckla det regionala jämställdhetsarbetet. Arbetet ska vara en fortsättning på arbetet med de regionala handlingsplanerna för jämställd regional tillväxt, och det är de regionala utvecklingsaktörerna som kommer att prioritera vilka områden de vill arbeta med. Målet med arbetet uppges vara att kvinnor och män ska ha samma förutsättningar att nå inflytande i det regionala tillväxtarbetet och på likvärdiga villkor få tillgång till de resurser som finns för att göra regionala satsningar på hållbar tillväxt. Vidare konstaterar utskottet att ett viktigt syfte med de nya stödförordningarna för de regionala företagsstöden är att stöden i större utsträckning ska kunna nå kvinnor samt personer med utländsk bakgrund. Som framgår av det föregående har det även gjorts flera insatser inom ramen för landsbygdsprogrammet för att främja jämställdhet. Utskottet vill i sammanhanget också påminna om att jämställdhet tillsammans med miljö och integration är en av de tre hållbarhetsdimensionerna som särskilt ska beaktas inom ramen för prioriteringarna i sammanhållningspolitiken i Sverige 2014–2020.

Utskottet noterar avslutningsvis att Parlamentariska landsbygdskommittén föreslår att det ska inrättas ett forskningscentrum för regional- och landsbygdsekonomisk forskning som bl.a. föreslås bidra till ökad kunskap och medvetenhet om skillnader i kvinnors och mäns villkor i fråga om att driva och utveckla företag i landsbygderna. Kommittén föreslår också att bidraget till Folkbildningsrådet ska förstärkas och att jämställdhetsmålet om att kvinnor och män ska ges samma möjlighet att vara aktiva medborgare särskilt ska beaktas i satsningen.

Därmed avstyrks motion 2016/17:2474 (V) i den aktuella delen.

Utvecklingen i vissa län och regioner

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden i avsnittet med hänvisning till att åtgärder som begärs för olika delar av landet i första hand ska prövas av de regionala organen och berörda myndigheter.

Motionerna

De motioner som berör åtgärder i särskilda län eller regioner listas i en tabell i bilaga 2.

Vissa kompletterande uppgifter

Tidigare riksdagsbehandling

När utskottet våren 2016 behandlade motioner av liknande slag vidhöll utskottet den principiella uppfattningen att åtgärder och insatser som begärs för olika delar av landet i första hand ska prövas inom ramen för de möjligheter som riksdagen och regeringen anförtror de regionala organen samt i förekommande fall olika myndigheter. Utgångspunkten för denna prövning ska vara det övergripande målet för den regionala tillväxtpolitiken, dvs. utvecklingskraft i alla delar av landet med stärkt lokal och regional konkurrenskraft. Samtliga då aktuella motionsyrkanden avstyrktes av utskottet. Ställningstagandet ledde inte till några reservationer.

Parlamentariska landsbygdskommittén

I sitt slutbetänkande (SOU 2017:1) föreslår Parlamentariska landsbygdskommittén att ett näringslivspaket med åtgärder, som förstärker varandra, ska riktas till 23 kommuner i norra och mellersta Sverige. Kommittén konstaterar att företagen i dessa kommuner har särskilt svårt att utveckla sina företag på grund av långa avstånd och att man finns i glest befolkade arbetsmarknadsregioner. Paketet ska omfatta de nya landsbygdsgenerella åtgärderna som kommittén föreslår i form av en hundraprocentigt utbyggd digital infrastruktur, ökad tillgång till högre utbildning, omlokalisering av statliga jobb samt innovations- och exportfrämjande insatser. Kommittén anför att dessa åtgärder kan kombineras med särskilda åtgärder riktade till de 23 kommunerna och har identifierat en möjlig finansiering med ca 500 miljoner kronor som kan avsättas i näringspolitiska och tillväxtfrämjande åtgärder i ett riktat paket. Kommittén framhåller att det t.ex. kan handla om åtgärder som prövats i Norge, som sänkta arbetsgivaravgifter och nedsättning av studielån.

Utskottets ställningstagande

I detta avsnitt behandlas motioner med förslag som handlar om utvecklingen i särskilda län eller regioner. Utgångspunkten i utskottets prövning av motioner av detta slag har sedan hösten 2007 varit det övergripande målet för den regionala tillväxtpolitiken, dvs. utvecklingskraft i alla delar av landet med stärkt lokal och regional konkurrenskraft. Utskottet har framhållit sin förståelse för att enskilda ledamöter vill uppmärksamma problem eller framgångsrika insatser i vissa geografiska områden. Samtidigt har utskottets principiella uppfattning varit att de åtgärder och insatser som begärs för olika delar av landet i första hand ska prövas inom ramen för de möjligheter som riksdagen och regeringen anförtror de regionala organen samt i förekommande fall olika myndigheter. Utskottet noterar att Parlamentariska landsbygdskommittén föreslår att ett näringslivspaket med åtgärder ska riktas till 23 kommuner i norra och mellersta Sverige. Detta förslag har tillsammans med övriga förslag varit ute på remiss, och remissyttrandena ska nu beredas tillsammans med kommitténs förslag i regeringens arbete med att ta fram en proposition om en sammanhållen landsbygdspolitik. Utskottet ser inte något skäl att i nuläget frånga sin principiella hållning när det gäller de aktuella förslagen och avstyrker därmed samtliga motionsyrkanden i avsnittet.

Reservationer

1. Vissa övergripande frågor om regional tillväxt, punkt 1 (M, C, L, KD)

av Hans Rothenberg (M), Hanif Bali (M), Ann-Charlotte Hammar Johansson (M), Said Abdu (L), Penilla Gunther (KD), Jessika Roswall (M) och Peter Helander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
 2016/17:2649 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkandena 1 och 4 samt
 2016/17:3125 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 1,
 bifaller delvis motionerna
 2016/17:281 av Finn Bengtsson m.fl. (M),
 2016/17:707 av Lena Asplund (M) och
 2016/17:2944 av Cecilia Widegren (M) samt
 avslår motionerna
 2016/17:237 av Edward Riedl (M),
 2016/17:639 av Catharina Bråkenhielm (S),
 2016/17:1620 av Johan Löfstrand m.fl. (S),
 2016/17:1642 av Yilmaz Kerimo m.fl. (S) yrkande 1,
 2016/17:1665 av Eva Lindh m.fl. (S),
 2016/17:1675 av Fredrik Lundh Sammeli (S),
 2016/17:1710 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 2,
 2016/17:2186 av Mikael Dahlqvist m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,
 2016/17:2225 av Johan Nissinen m.fl. (SD) yrkande 1 och
 2016/17:2982 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C).

Ställningstagande

Vi vill i likhet med vad som sägs i motionerna 2016/17:2649 (C, M, L, KD) och 2016/17:3125 (M, C, L, KD) att hela Sverige ska leva. För att visionen om att hela Sverige ska leva ska bli verklighet behöver människor kunna bo och verka i hela landet. Hela Sveriges utvecklingskraft, tillväxtpotential och sysselsättningsmöjligheter ska tas till vara, och människor och företag över hela vårt land ska ges möjligheter att växa och utvecklas.

Sveriges befolkning ökar och många delar av landet upplever en positiv befolkningstillväxt och en ökad attraktionskraft. Samtidigt finns det betydande

utmaningar, med ökade skillnader mellan städer med en stark privat tjänstesektor och små orter som är beroende av en enskild eller ett fåtal industriella arbetsgivare. I dessa små orter finns en risk för stagnation som kan leda till neddragningar i ordinarie verksamheter som vård, skola och omsorg men även till att människor känner en bristande framtidstro. Genom sitt agerande och sin politiska inriktning menar vi att regeringen bidrar till denna negativa utveckling. Höjda skatter på jobb och företagande gynnar inte tillväxt och företagande, och det gäller för hela landet.

Med en förstärkt politik och långsiktiga utvecklingsmål för att skapa fler arbetstillfällen menar vi emellertid att dessa orter har goda förutsättningar att utvecklas väl. Alliansregeringen arbetade medvetet för att förbättra företagsklimatet, inte minst för företag i glesbygder. Vi anser att varje kommun och region har ett ansvar att genomföra nödvändiga insatser för ett förbättrat näringsklimat. De generella insatserna på nationell nivå för jobb, utbildning och ett förbättrat företagsklimat behöver kombineras med regionala tillväxtinsatser. Det behövs bl.a. förutsättningar som stimulerar landsbygdens företagsutveckling. Det kan handla om kompetens eller infrastruktur genom flexibla utbildningslösningar och förbättrade uppkopplingsmöjligheter. Vi menar att förståelsen för företagande i hela Sverige behöver öka. På så sätt skapas det bättre förutsättningar för livskraftiga företag och regional utveckling. Lagar och regler som slår orättvist i olika delar av landet kan även behöva anpassas till de villkor som råder i gles- och landsbygder eller i särskilda sektorer. Det finns även krav som slår mot småföretagare i glesbygd på ett orimligt sätt.

För att människor och företag ska vilja bo och verka i hela Sverige är det även viktigt att det finns tillgång till en fungerande, grundläggande service på rimligt avstånd. Fungerande transporter och tillgång till bra mobiltelefoni och uppkopplingsmöjligheter är också av stor betydelse för att hela landet ska leva. När det gäller transporter vill vi i detta sammanhang påminna om att företrädarna för våra partier i trafikutskottet, i samband med behandlingen av ett yrkande om betydelsen av effektiva transporter i motion 2016/27:3125 (bet. 2016/17:TU4), påtalade att konkurrenskraftiga transporter är en överlevnadsfråga för bas- och tillverkningsindustrin som redan i dag har en kostnadsnackdel gentemot övrig europeisk industri på grund av längre transportavstånd inom landet och till huvudmarknaderna. Transporter med lastbil är många gånger en förutsättning för att företag i allmänhet och industrin i synnerhet ska kunna verka och utvecklas i hela Sverige, där långa transporter lätt kan bli en konkurrensnackdel. Vi konstaterar att regeringen har meddelat att den inte tänker lägga fram ett förslag om en kilometerskatt eller avståndsbasead vägslitageskatt för tunga lastbilar, men att regeringen avser att återkomma med ett nytt förslag under mandatperioden. Vi vill med anledning av det understryka att den regionala utvecklingen i Sverige är beroende av långväga transporter. Företag på landsbygden och olika branscher kämpar redan i dag med små marginaler på en internationell konkurrensutsatt marknad, och ytterligare pålagor skulle enligt vår bedömning slå hårt mot jobben utanför storstäderna.

Svenska små, medelstora och stora företag samt industrin måste få konkurrera på samma villkor som övriga företag inom EU, annars försvinner jobben och stora delar av Sverige lämnas åt sitt öde.

Riksdagen bör genom att bifalla de motionerna ovan i dessa delar tillkännage för regeringen att den bör verka för att främja möjligheten att bo, leva och driva företag i hela landet samt att den bör slå fast långsiktiga mål för utvecklingen av den svenska landsbygden.

Därmed tillstyrks motionerna 2016/17:2649 (C, M, L, KD) och 2016/17:3125 (M, C, L, KD) i dessa delar. I den mån motionerna 2016/17:281 (M), 2016/17:707 (M) och 2016/17:2944 (M) sammanfaller med det vi har anfört kan de anses tillgodosedda, och riksdagen bör därför delvis bifalla dessa motioner i de aktuella delarna. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

2. Vissa övergripande frågor om regional tillväxt, punkt 1 (SD)

av Josef Fransson (SD) och Mattias Bäckström Johansson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:2225 av Johan Nissinen m.fl. (SD) yrkande 1 och
avslår motionerna
2016/17:237 av Edward Riedl (M),
2016/17:281 av Finn Bengtsson m.fl. (M),
2016/17:639 av Catharina Bråkenhielm (S),
2016/17:707 av Lena Asplund (M),
2016/17:1620 av Johan Löfstrand m.fl. (S),
2016/17:1642 av Yilmaz Kerimo m.fl. (S) yrkande 1,
2016/17:1665 av Eva Lindh m.fl. (S),
2016/17:1675 av Fredrik Lundh Sammeli (S),
2016/17:1710 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 2,
2016/17:2186 av Mikael Dahlqvist m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,
2016/17:2649 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkandena 1 och 4,
2016/17:2944 av Cecilia Widegren (M),
2016/17:2982 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C) och
2016/17:3125 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi ser positivt på landsbygdens möjligheter. Samtidigt går det inte att blunda för de stora utmaningar som finns, inte minst när det gäller avfolkning och ofrivillig urbanisering. Ungefär 1,4 miljoner svenskar bor och verkar på olika

sätt på landsbygden. Dessa personer möjliggör en stark handelsbalans genom sitt värv inom t.ex. skogs-, gruv- och metallindustrin. En god infrastruktur vad gäller såväl fysiska transporter som internet är en viktig förutsättning för regional tillväxt. Vidare menar vi att en växande turism skulle ha en positiv effekt på sysselsättningen på landsbygden och främja en inflyttning till och motverka en avfolkning av landsbygden. Sysselsättningstillväxten inom turistsektorn uppgick till 24 procent mellan 2000 och 2010, samtidigt som den generella sysselsättningen växte med endast 5 procent.

Sverigedemokraterna anser att staten bör ha en aktiv roll vad gäller att skapa förutsättningar för regional tillväxt. Det kan finnas ett ömsesidigt positivt samspel mellan det offentliga och det privata, och utmaningen ligger inte i att fördela en kaka utan att få den att bli större. Vi menar att skapandet av en uthållig och bärkraftig tillväxt fordrar tekniska landvinningar. Olika styrmedel som t.ex. regleringar, skatter och subventioner kan mildra vissa problem på kort sikt, men de kan inte lösa de stora utmaningarna på längre sikt.

En viktig förutsättning för att både företag och medborgare ska ha möjlighet att verka i hela Sverige är tillgången till både privat och offentlig service, något vi menar är helt avgörande. I alla delar av Sverige finns inte möjligheten att ha ett postkontor, ett apotek eller en matbutik. En större samordning av offentliga och privata tjänster än i dag kan, menar vi, vara en väg framåt. En lokal matbutiks överlevnad kan t.ex. hänga på om de får tillhandahålla offentlig service i kombination med annan form av privat service. Detta gynnar i sin tur även den privata servicen.

Målsättningen för den regionala tillväxtpolitiken bör vara att skapa förutsättningar för en kraftig men hållbar tillväxt för företag och medborgare att bo och verka i landets alla regioner. Detta menar vi att riksdagen bör tillkännage för regeringen genom att bifalla motion 2016/17:2225 (SD) i den aktuella delen. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

3. En nationell strategi för tillväxt och grundläggande service, punkt 2 (C)

av Peter Helander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:820 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 1 och

2016/17:3096 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 4 och bifaller delvis motion

2016/17:345 av Anders Åkesson och Peter Helander (båda C).

Ställningstagande

I likhet med vad som anförs i motion 2016/17:820 (C) anser jag att hela landet ska leva och utvecklas och att alla ska ha likvärdiga möjligheter att växa upp, gå i skolan, arbeta, bo, driva företag och konsumera kultur i hela vårt land. Likvärdiga möjligheter innebär en bra skola, tillgång till mobiltelefoni och bredband, drivmedel, livsmedel, offentlig service, kommunikationer, kultur och natur. Likvärdiga möjligheter i hela landet betyder dock inte per automatik likformighet. Samma utmaning kan lösas på olika sätt i olika delar av landet. En närordlad politik, där beslut fattas så nära människor som möjligt, menar jag möjliggör en sådan utveckling. Tillsammans med övriga centerpartister vill jag skapa världens modernaste landsbygd och världens grönaste städer. I en modern ekonomi måste människor kunna röra sig mellan olika miljöer och situationer. Det råder ingen konflikt mellan stad och landsbygd. För att uppnå visionen om att hela landet ska leva och utvecklas behöver hela landet bidra.

Regional tillväxt handlar om att stärka regioners och individers möjligheter till entreprenörskap, konkurrenskraft och sysselsättning. En tillväxtinriktad regionalpolitik skapar vidare möjligheter att tillvarata den lokala och regionala miljöns unika förutsättningar i storstäder, landsbygder och landsorter. Regional utveckling handlar också om närhet till beslut och att kunna påverka sin vardag. Jag menar att det behövs ständigt nya och målmedvetna insatser. Jag föreslår därför i enlighet med motion 2016/17:3096 (C) att riksdagen ska tillkännage för regeringen att den ska återkomma med ett förslag till riksdagen om en nationell strategi för tillväxt och grundläggande service i hela landet.

Därmed tillstyrks motionerna 2016/17:820 (C) och 2016/17:3096 (C) i de aktuella delarna. I den mån det jag har anfört överensstämmer med det som sägs i motion 2016/17:345 (C) kan den anses tillgodosedd, och den bör därför delvis bifallas.

4. Lokalisering och organisering av statliga myndigheter, punkt 3 (SD)

av Josef Fransson (SD) och Mattias Bäckström Johansson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:2225 av Johan Nissinen m.fl. (SD) yrkande 4 och
avslår motionerna
2016/17:1011 av Patrik Engström m.fl. (S),

2016/17:1614 av Eva-Lena Jansson m.fl. (S),
 2016/17:1710 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 1,
 2016/17:1998 av Robert Hannah (L) yrkande 1,
 2016/17:2187 av Mikael Dahlgvist (S),
 2016/17:2381 av Carl-Oskar Bohlin (M),
 2016/17:2999 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 1 och 2,
 2016/17:3004 av Per Åsling och Peter Helander (båda C),
 2016/17:3036 av Per Åsling m.fl. (C) yrkande 1 och
 2016/17:3041 av Per-Ingvar Johnsson och Anders Åkesson (båda C).

Ställningstagande

En grundpelare i Sverigedemokraternas regionalpolitik är att delvis omlokalisera statliga arbetstillfällen från större städer till landsbygden, att nyetablera myndigheter och verk på landsbygden samt förhindra fortsatt flytt av statliga jobb från landsbygden till storstäder. Med dagens tekniska utveckling finns det goda möjligheter att förlägga statliga arbetstillfällen till utanför storstäderna och vi menar därför att det finns få godtagbara skäl för att generellt centralisera statliga jobb till storstäderna. Denna omlokalisering bör emellertid vara ett långsiktigt mål. Om den görs i för snabb takt riskerar den att leda till ekonomiska, sociala, logistiska och organisatoriska problem. Omlokaliseringar ska därför göras med försiktighet, och som ett komplement till de nyetableringar som i huvudsak ska göras på landsbygdsorter.

Vi menar att omlokalisering av statliga myndigheter kan ge positiva effekter för de berörda kommunernas skatteunderlag, vilket kan innebära en möjlighet till bättre välfärd i form av skola och omsorg. I förlängningen ökar det dessa orters attraktionskraft när det gäller att bo där.

Vi menar att riksdagen genom att bifalla motion 2016/17:2225 (SD) i den aktuella delen ska tillkännage för regeringen att den när det gäller omlokalisering av statliga myndigheter ska verka i enlighet med den inriktning som vi här har redovisat.

Därmed tillstyrks denna motion i den berörda delen. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

5. Lokalisering och organisering av statliga myndigheter, punkt 3 (C)

av Peter Helander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3036 av Per Åsling m.fl. (C) yrkande 1,
bifaller delvis motionerna
2016/17:3004 av Per Åsling och Peter Helander (båda C) och
2016/17:3041 av Per-Ingvar Johnsson och Anders Åkesson (båda C) samt
avslår motionerna
2016/17:1011 av Patrik Engström m.fl. (S),
2016/17:1614 av Eva-Lena Jansson m.fl. (S),
2016/17:1710 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 1,
2016/17:1998 av Robert Hannah (L) yrkande 1,
2016/17:2187 av Mikael Dahlqvist (S),
2016/17:2225 av Johan Nissinen m.fl. (SD) yrkande 4,
2016/17:2381 av Carl-Oskar Bohlin (M) och
2016/17:2999 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Regeringen och riksdagen har tydligt sagt att man vill att myndigheternas verksamhet ska decentraliseras, men statistiken visar att verkligheten inte är i fas med politikens ambitioner. I likhet med vad som anförs i motion 2016/17:3036 (C) anser jag att myndigheternas uppgifter måste decentraliseras i högre utsträckning. Förutom de positiva effektiviseringsvinster som kan uppnås genom en decentralisering innebär det också en ökad offentlig service i hela landet. Myndigheter lägger ner alltmer och allt bättre information och service på internet, och telefonkundtjänster byggs ut. Det är bra, men många frågor och problem kräver ett samtal med en särskilt kunnig person. Värdet av att träffa en tjänsteman vid ett personligt möte kan inte nog betonas. Dessutom är det drygt en miljon människor i Sverige som inte använder internet. Därför menar jag att myndigheterna ska samarbeta, både om service i enkla fall och vid mer omfattande insatser. Det står inte i motsats till en fortsatt utbyggd e-förvaltning. De stora framsteg som har genomförts på detta område måste följas av en fortsatt utveckling för att skapa en snabbare förvaltning med lägre kostnader för medborgare, företag och den offentliga sektorn. Huvudregeln bör vara att myndigheter ska samlokaliseras runt om i landet i syfte att åstadkomma decentralisering, effektivisering och synergi-effekter. Riksdagen bör därför genom att bifalla motion 2016/17:3036 (C) tillkännage för regeringen att fler av myndigheternas uppdrag och funktioner ska decentraliseras.

Därmed tillstyrks denna motion i berörd del. I den utsträckning motionerna 2016/17:3004 (C) och 2016/17:3041 (C) sammanfaller med det jag har anfört kan de anses tillgodosedda, och de bör därför delvis bifallas. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

6. Kommersiell och offentlig service på landsbygden, punkt 4 (SD)

av Josef Fransson (SD) och Mattias Bäckström Johansson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:2447 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 7 och avslår motionerna

2016/17:291 av Jan R Andersson m.fl. (M) yrkande 1,

2016/17:632 av Laila Naraghi m.fl. (S),

2016/17:820 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 26,

2016/17:988 av Monica Green m.fl. (S) yrkande 1,

2016/17:2186 av Mikael Dahlgqvist m.fl. (S) yrkande 4,

2016/17:2659 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 13,

2016/17:2946 av Annika Qarllsson och Ulrika Carlsson i Skövde (båda C) yrkande 2,

2016/17:3096 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkandena 5 och 6 samt

2016/17:3319 av Jabar Amin (MP).

Ställningstagande

I dag är många mindre samhällen dränerade på samhällsservice. Skolor har lagts ned, och butiker och lanthandlare har slagit igen. Den här utvecklingen riskerar att leda till utflyttning. Läggs en skola ned så leder det i förlängningen till att lanthandeln får sämre underlag. Om en lanthandel stänger ned försämras elevunderlaget på skolan. Detta går hand i hand.

I likhet med vad som anförs i motion 2016/17:2447 (SD) anser vi att riksdagen bör begära att regeringen utreder möjligheterna för ett kompletterande samhällsstöd till lanthandlare utanför kommunernas centralorter, för de många servicetjänster många lanthandlare måste ha för att överleva. Vi tänker på postservice, utlämningsombud, apoteksombud och liknande kringtjänster.

Med detta tillstyrks denna motion i berörd del. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

7. Kommersiell och offentlig service på landsbygden, punkt 4 (C)

av Peter Helander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:820 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 26 och

2016/17:3096 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 6 och avslår motionerna

2016/17:291 av Jan R Andersson m.fl. (M) yrkande 1,

2016/17:632 av Laila Naraghi m.fl. (S),

2016/17:988 av Monica Green m.fl. (S) yrkande 1,

2016/17:2186 av Mikael Dahlqvist m.fl. (S) yrkande 4,

2016/17:2447 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 7,

2016/17:2659 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 13,

2016/17:2946 av Annika Qarlsson och Ulrika Carlsson i Skövde (båda C) yrkande 2,

2016/17:3096 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 5 och

2016/17:3319 av Jabar Amin (MP).

Ställningstagande

Tillgången till kommersiell service är en nödvändig förutsättning för livskraftiga samhällen. Det handlar om att ge den lokala lanthandlaren eller bensinmacken i byn förutsättningar att kunna finnas kvar och ge bra service. Just den lokala servicen är ofta en förutsättning för att en mindre ort på landsbygden ska kunna fungera. Jag delar därför uppfattningen som förs fram i motion 2016/17:820 (C) att riksdagen bör tillkännage för regeringen att den ska verka för att kommersiell och offentlig service finns tillgänglig i hela landet.

I likhet med vad som anförs i motionerna 2016/17:820 (C) och 2016/17:3096 (C) ser jag oroväckande tecken på att tillgången till kontant-hantering minskar på många orter. Det är särskilt illavarslande för småföretagare som inte har möjlighet att hantera sin dagskassa på ett säkert och effektivt sätt. Därför anser jag och Centerpartiet att det är viktigt att se över vilka effekter minskad kontanthantering har på mindre samhällen och för företagslivet på landsbygden.

Lanthandlare och andra näringsidkare på landsbygden har en viktig roll att fylla. Ofta är de navet kring vilket jobb skapas och socialt umgänge kretsar. Jag delar uppfattningen som förs fram i de nämnda motionerna att det behövs en översyn av stöden till service i syfte att utreda hur de kan effektiviseras. Vid en översyn bör även lokala förutsättningar beaktas av hur lanthandlare lättare ska kunna bli ombud för statliga tjänster som t.ex. Postnord, Systembolaget och Svenska Spel.

Därmed tillstyrks de nämnda motionerna i dessa delar. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

8. Kommersiell och offentlig service på landsbygden, punkt 4 (KD)

av Penilla Gunther (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:2659 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 13 och avslår motionerna

2016/17:291 av Jan R Andersson m.fl. (M) yrkande 1,

2016/17:632 av Laila Naraghi m.fl. (S),

2016/17:820 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 26,

2016/17:988 av Monica Green m.fl. (S) yrkande 1,

2016/17:2186 av Mikael Dahlgvist m.fl. (S) yrkande 4,

2016/17:2447 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 7,

2016/17:2946 av Annika Qarlssoon och Ulrika Carlsson i Skövde (båda C) yrkande 2,

2016/17:3096 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkandena 5 och 6 samt

2016/17:3319 av Jabar Amin (MP).

Ställningstagande

Demokratiskt fattade beslut ligger bakom hur det gemensamma skydds nätet ska se ut och vilka myndigheter som har ansvar för att detta skydds nät ska fungera. Tilltron till den offentliga servicen är stark, och människor räknar med att den ska gälla lika för alla i hela landet. Dessvärre finns det orostecken som pekar på att det inte är fallet i dag. Tillgången till den offentliga servicen är inte längre självklar för alla. Det måste förändras.

Jag delar uppfattningen som kommer till uttryck i motion 2016/17:2659 (KD) att upprätthållandet av en grundläggande servicenivå över hela landet är viktig för att människor ska kunna känna sig trygga och för att livet utanför tätorterna ska fungera. Rimliga avstånd till grundläggande service, såväl offentlig som kommersiell, ger fler den praktiska möjligheten att bo kvar på landet, eller flytta dit. En av förutsättningarna för att stävja utflyttningen från små orter är att skapa förutsättningar som gör livet i glesbygden enklare att leva. De viktigaste statliga aktörerna och myndigheterna, främst Polisen,

Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen menar jag bör finnas i i princip alla kommuner.

Grundläggande offentlig service ska vara lättillgänglig för alla i landet, och jag och Kristdemokraterna vill därför underlätta för myndigheter och kommuner att samarbeta om detta. Ett bra sätt är att upprätta s.k. servicecentrum och servicepunkter i anslutning till den lokala lanthandeln eller andra etablerade samlingspunkter i landsortssamhällena. Servicepunkterna skulle också kunna vara mobila genom att Posten får i uppdrag att tillhandahålla service till dem som bor utefter lantbrevbärlinjer.

I enlighet med vad som anförs i motion 2016/17:2659 (KD) föreslår jag därför att riksdagen genom ett tillkännagivande bör uppmana regeringen att se över regelverken för att öka samordningen mellan myndigheter och förbättra samverkan mellan offentliga och kommersiella aktörer för att åstadkomma en god offentlig och kommersiell service i hela landet. Därmed tillstyrks den nämnda motionen i denna del. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

9. Återföring av medel från vatten- och vindkraft, punkt 5 (C)

av Peter Helander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:820 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 27,
bifaller delvis motion
2016/17:2667 av Saila Quicklund (M) och
avslår motionerna
2016/17:2473 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 7,
2016/17:2669 av Saila Quicklund (M) och
2016/17:3103 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C).

Ställningstagande

Skattebaser är ett effektivt verktyg för att öka människors inflytande över sin vardag. Därför vill jag och Centerpartiet att skattepolitiken ska användas som redskap för att vara tillväxtskapande i hela landet. Detta kan möjliggöras genom att regionalisera flera delar av den statliga fastighetsskatten i syfte att stärka den regionala beslutsnivån och regionernas möjligheter att föra en tillväxtfrämjande politik utifrån sina egna förutsättningar. Valfungerande, självständiga och starka regioner är avgörande för att stärka den lokala och regionala konkurrenskraften och skapa bättre förutsättningar för företagande, innovationer och investeringar. För mig och Centerpartiet är det självklart att

människor i större utsträckning ska få behålla frukterna av sitt eget arbete. Lika självklart är det att regioner som bidrar med värdefull produktion får behålla delar av detta värde. Det måste löna sig för kommuner och regioner att förbättra sitt företagsklimat, göra produktiva investeringar och upplåta mark åt infrastruktur och produktion.

I likhet med vad som anförs i motion 2016/17:820 (C) anser jag att riksdagen ska uppmana regeringen att utreda hur intäkterna från fastighets-skatten för industrifastigheter och elproducerande fastigheter kan regionaliseras. I ett första steg är det rimligt att utreda hur fastighetsskatten på elproducerande fastigheter kan regionaliseras för att återbörda en del av värdet från den klimatsmarta energiproduktionen till berörda regioner.

Därmed tillstyrks den nämnda motionen i denna del. Liknande uppfattningar som de jag gett uttryck för här återfinns även i motion 2016/17:2667 (M), och i den mån den sammanfaller med det jag har anfört kan den anses tillgodosedd och riksdagen bör därför delvis bifalla denna. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

10. Återföring av medel från vatten- och vindkraft, punkt 5 (V)

av Håkan Svenneling (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:2473 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 7,
bifaller delvis motion
2016/17:2669 av Saila Quicklund (M) och
avslår motionerna
2016/17:820 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 27,
2016/17:2667 av Saila Quicklund (M) och
2016/17:3103 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C).

Ställningstagande

Vattenkraften genererar enorma summor pengar. Trots det kommer en mycket liten del kommunerna till del. I Norge har man valt en annan modell där kommunerna får en betydligt högre summa för den exploatering som vattenkraften innebär. Regeringen har i och med den energipolitiska överenskommelsen i stället valt att sänka fastighetsskatten på vattenkraft, och man har ingen annan lösning för att återföra pengar till kommunerna mer än genom byggedpenge. Jag och Vänsterpartiet vill att en större del av kraftbolagens vinster ska återföras till de kommuner där vattenkraften finns. Jag anser därför

att riksdagen genom att bifalla motion 2016/17:2473 (V) ska uppmana regeringen att återkomma till riksdagen med ett förslag på hur en större del av vattenkraftens vinster ska komma de berörda kommunerna till del.

Därmed tillstyrks den nämnda motionen i denna del. I den mån det jag har anfört sammanfaller med det som sägs i motion 2016/17:2669 (M) kan den anses tillgodosedd och riksdagen bör därför delvis bifalla denna. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

11. Bygdemedel för vindkraft, punkt 6 (SD, V)

av Josef Fransson (SD), Mattias Bäckström Johansson (SD) och Håkan Svenneling (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:1772 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 19 och
2016/17:2473 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 3.

Ställningstagande

Vi anser att riksdagen bör uppmana regeringen att återkomma med ett förslag till reglering av vindkraftens bygdepeng. I dag finns det bygdemedel som ekonomiskt ersätter de kommuner som påverkats av utbyggnaden av vattenkraft. Ersättningen regleras i lag och förordning och innebär att den som har tillstånd till vattenverksamhet ska betala en årlig bygdeavgift. Dessa medel ska i första hand ersätta de kostnader som uppstått för att förebygga eller minska skadan eller ersättning för skadan från vattenverksamheten. Återstående medel fördelas sedan av länsstyrelsen och kan användas till både lån och bidrag som främjar det lokala näringslivet eller service i bygden.

När det gäller vindkraft har en bygdepeng uppstått som ett krav från olika kommuner, men det har skett på frivillig väg utan reglering. Avsaknaden av ett tydligt regelverk har utmynnat i en mängd olika lokala varianter av bygdepeng, där även ersättningsnivåerna kan skilja sig åt betydligt. För att skapa en starkare rättvisa mellan olika kommuner vid en vindkraftsetablering vill vi att bygdemedel för vindkraften ska hanteras på samma sätt som för vattenkraften och framöver regleras i lag.

Med detta tillstyrks de aktuella motionsyrkandena.

12. Transportbidraget, punkt 7 (SD)

av Josef Fransson (SD) och Mattias Bäckström Johansson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:2225 av Johan Nissinen m.fl. (SD) yrkande 3 och avslår motion

2016/17:1737 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 6.

Ställningstagande

Transportbidraget är ett regionalpolitiskt stöd som ska kompensera för kostnadsnackdelar till följd av långa transportavstånd och stimulera till höjd förädlingsgrad för näringslivet inom stödområdet. Stödområdet omfattar Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands län.

Bidraget har under vissa år haft ett större anslag än vad som har behövts för att täcka de ansökningar som har kommit in. Enligt Tillväxtverkets handläggare finns det olika delförklaringar till att allt färre söker bidrag. Det beror t.ex. på att företag flyttar eller lägger ned, men det finns även företag som inte är medvetna om att de kan ansöka om bidrag. I likhet med vad som anförs i motion 2016/17:2225 (SD) anser vi att det är en tydlig indikation på att transportbidraget inte fullt ut fyller sitt syfte i den mån företag inom stödområdet flyttar söderut inom Sverige, och bidraget kan därmed betraktas som för lågt.

Vi delar uppfattningen som framförs i den nämnda motionen att det finns ett behov av att Tillväxtverket ökar informationsspridning till näringslivet i det berörda stödområdet om möjligheterna att få bidraget. Därmed tillstyrks motionen i denna del. Motion 2016/17:1737 (V) avstyrks.

13. Transportbidraget, punkt 7 (V)

av Håkan Svenneling (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:1737 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 6 och avslår motion

2016/17:2225 av Johan Nissinen m.fl. (SD) yrkande 3.

Ställningstagande

Jag delar uppfattningen som framförs i motion 2016/17:1737 (V) att det bör genomföras en översyn av transportbidraget. Översynen bör undersöka hur kändedomen om stödet ser ut, om det går att styra bidraget mot mer miljövänliga transportslag, hur väl procentsatserna för olika kommuner fungerar och om det ger industrier i norra Sverige likvärdiga möjligheter att konkurrera. Målsättningen är inte att minska statens kostnader för transportstödet utan att förbättra dess stödjande effekt.

Därmed tillstyrks den nämnda motionen i denna del. Motion 2016/17:2225 (SD) avstyrks.

14. Regionala strukturfondsprojekt m.m., punkt 8 (M)

av Hans Rothenberg (M), Hanif Bali (M), Ann-Charlotte Hammar Johansson (M) och Jessika Roswall (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 18 och avslår motionerna 2016/17:2550 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 4, 2016/17:2699 av Erik Ezelius m.fl. (S), 2016/17:3096 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 13 och 2016/17:3399 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 3.

Ställningstagande

EU-finansierad regionalpolitik för sammanhållningspolitiken bedrivs genom EU:s struktur- och investeringsfonder (ESI-fonderna). Vi delar den uppfattning som uttrycks i motion 2016/17:3128 (M) att det är viktigt att bygga in en ständig utvärdering i de program som finansieras av ESI-fonderna nationellt för att utveckla och förbättra dessa så att de får mesta möjliga potential i sin roll som tillväxtmotor för att skapa utveckling och långsiktighet.

Vi anser att Sverige inom EU bör verka för att regelverken blir så tydligt som möjligt kopplade till att de ska vara en start på verksamheter som ska bära sig själva. Det är också viktigt att de programunderlag som ska användas nationellt blir så användarvänliga som möjligt och bygger på mål och mätbarhet.

På nationell nivå bör programstrukturerna generera bärkraftiga verksamheter lokalt och regionalt som går i takt med tiden. Det är viktigt att svenska folkets skattepengar får så stor utväxling som möjligt utifrån väl underbyggda

analyser, bra genomföranden samt uppföljning och utvärdering så att de blir så hållbara och långsiktigt bärkraftiga av sig själva som möjligt. Utöver EU-finansierad regionalpolitik anser vi även att såväl Almis verksamhet som Tillväxtverkets tilldelade medel och Leaderprojekt som Jordbruksverket tilldelar medel till effektutvärderas och följs upp för att tillgodose att samhället får bästa möjliga utväxling för skattepengarna.

Riksdagen bör genom att bifalla motion 2016/17:3128 (M) i den aktuella delen uppmana regeringen att verka för att det görs effektutvärderingar och uppföljningar av Almis verksamhet, Tillväxtverkets medel, Jordbruksverkets Leaderprojekt och övrig EU-finansierad regionalpolitik. Därmed tillstyrks den nämnda motionen i denna del. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

15. Regionala strukturfondsprojekt m.m., punkt 8 (C)

av Peter Helander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3096 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 13 och avslår motionerna

2016/17:2550 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 4,

2016/17:2699 av Erik Ezelius m.fl. (S),

2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 18 och

2016/17:3399 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 3.

Ställningstagande

EU-samarbetet är bra. För mig och övriga centerpartister handlar EU bl.a. om fri rörlighet, handel och demokrati. Samarbetet i Europa gör oss starkare, och jag vill att Sverige ska fortsätta att värna om den tillväxt som skapats genom unionen. Det här kan göras på flera sätt. Centerpartiets företrädare i utskottet har i ett tidigare betänkande (bet. 2016/17:NU13) framhållit vikten av att EU skapar fler frihandelsavtal och en gemensam digital marknad, men vill i detta sammanhang framför allt lyfta fram EU:s politik för regional utveckling och dess betydelse för att skapa ekonomisk stabilitet, arbetstillfällen och tillväxt i unionen. Jag anser att riksdagen bör uppmana regeringen att verka för att skydda den ekonomiska stabiliteten i unionen för att trygga arbetstillfällen och tillväxt.

Därmed tillstyrks motion 2016/17:3096 (C) i den aktuella delen. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

16. Regionala strukturfondsprojekt m.m., punkt 8 (KD)

av Penilla Gunther (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:2550 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 4 och

2016/17:3399 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 3 och

avslår motionerna

2016/17:2699 av Erik Ezelius m.fl. (S),

2016/17:3096 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 13 och

2016/17:3128 av Lars Hjärmered m.fl. (M) yrkande 18.

Ställningstagande

I linje med vad som anförs i motion 2016/17:2550 (KD) anser jag att Sverige måste ta vara på de möjligheter som landsbygdsprogrammet och andra EU-program erbjuder för att kompensera de producenter som har högre krav från Sverige än vad gemensamhetslagstiftningen kräver. Hanteringen av EU-stöden behöver effektiviseras för att bl.a. ta hänsyn till de naturgivna olikheterna i vårt land. Vidare anser jag att stöden som ges genom EU:s strukturfonder behöver göras mer schabloniserade och betalas ut via en ansvarig regional nivå. Det behövs samtidigt, vilket påpekas i motion 2016/17:3399 (KD), en större nationell samordning för att säkerställa att de nationella projektmedlen för arbetsmarknads- och företagsfrämjande insatser inte motverkar varandra. Jag menar att staten bör ha ett övergripande ansvar för, och nationell samordning av, sådana projektmedel. Riksdagen bör genom att bifalla de nämnda motionerna i dessa delar tillkännage detta för regeringen.

Därmed tillstyrks motionerna 2016/17:2550 (KD) och 2016/17:3399 (KD) i dessa delar. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

17. Lokalt ledd utveckling och Leadermetoden, punkt 9 (C, V)

av Peter Helander (C) och Håkan Svenneling (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:2474 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 18.

Ställningstagande

Vi delar den uppfattning som förs fram i motion 2016/17:2474 (V) om att den s.k. Leadermetoden bör användas för landsbygdsutveckling i hela landet, vilket även bör tillkännages för regeringen. Lokalt ledd utveckling och Leadermetoden har varit en framgångssaga på den svenska landsbygden sedan det infördes 1996. Det har inneburit ett lokalt beslutsfattande om projektmedel för lokal utveckling utifrån lokala förutsättningar. Arbetet har genomförts enligt Leadermetoden som innebär ett trepartnerskap mellan det lokala näringslivet, den ideella sektorn och offentliga aktörer, främst kommunerna. Den ekonomiska finansieringen har följt EU:s programperioder med sjuåriga budgetar, och ett nytt ställningstagande var därför aktuellt under 2015. Den minskade budgeten för den nya programperioden har gjort att Jordbruksverket beslutat att utesluta fem områden bl.a. med motiveringen att de inte anses ha tillräckligt bra strategier för att bli prioriterade inom den budgetram som Jordbruksverket har. Vi anser visserligen att det är bra att Jordbruksverket ökat Leaderområdenas storlek för att på det sättet minska de administrativa kostnaderna, så att medlen i än högre grad kan gå till det som de är avsedda för. Dessutom tycker vi att det är viktigt att stödet verkligen går till gles- och landsbygd och inte riktas till större tätorter eller städer med redan goda förutsättningar för utveckling samt att stödet omfattar hela landet. Men vi anser också att Jordbruksverket borde ha fördelat tillgängliga medel så att även de fem bortvalda områdena, som omfattar 437 000 landsbygdsinvånare i 31 kommuner från 8 län ifrån norr till söder, skulle ha fått bilda Leaderområden. Dessa fem är alla områden som funnits med tidigare och där lokal kompetens och erfarenhet byggts upp under lång tid. Att inte inkludera dessa leder till en mindre sammanhållen landsbygdspolitik och är högst olyckligt.

Därmed tillstyrks motion 2016/17:2474 (V) i denna del.

18. En jämställd landsbygdspolitik, punkt 10 (V)

av Håkan Svenneling (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:2474 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 13.

Ställningstagande

Precis som övriga samhället är inte landsbygden jämställd. Jag delar den uppfattning som framförs i motion 2016/17:2474 (V) att män och kvinnor har olika normer och möjligheter att förhålla sig till. Eftersom landsbygden många gånger präglas av tradition finns det en risk att de ojämslällda strukturerna cementeras. Statistik visar att fler kvinnor än män flyttar från landsbygden. Samtidigt finns det undersökningar som visar att fler kvinnor skulle vilja bo på landsbygden och att samhällsklimatet i bygden kan vara avgörande. Statistik från länsstyrelserna från 2016 visar att mäns uttag av föräldrapenning i landsbygdskommuner varierar, men att den på en del håll är väldigt låg.

Tidigare studier av landsbygdsprogrammet har visat att programmet, trots intentioner att bidra till ökad jämställdhet, tvärtom i vissa delar befast rådande könsnormer. Det kan bero på att utformningen av stödsystem gynnar män, som på ett generellt plan ofta vill göra större satsningar, medan kvinnor generellt väljer stegvisa investeringar.

När regeringen efter förhandlingar med Vänsterpartiet beslutat sig för att inrätta en jämställdhetsmyndighet menar jag att det utgör ett gyllene läge att formera jämställdhet på områden där politiken tidigare haft svårare att nå framgång och resultat. Riksdagen bör därför genom att bifalla den nämnda motionen i den berörda delen uppmana regeringen att ge berörda myndigheter i uppdrag att ta fram förslag för en jämställd landsbygds politik.

Därmed tillstyrks det aktuella motionsyrkandet.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2016/17

2016/17:237 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa ekonomiska frizoner i glesbygdsområden och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:281 av Finn Bengtsson m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa ännu bättre förutsättningar för företagande på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:291 av Jan R Andersson m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur informationen om och koordineringen av landsbygdsstöd till kommersiell service på landsbygden kan förbättras och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:345 av Anders Åkesson och Peter Helander (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla en nationell strategi för tillväxt och grundläggande service i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:581 av Laila Naraghi m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av utvecklingsinsatser med anledning av reaktorstängningarna i Oskarshamn och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:632 av Laila Naraghi m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en översyn av ersättningssystemet till landets lanthandlare och en översyn av ersättningarna och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:639 av Catharina Bråkenhielm (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast börja arbetet med att skapa en samlad skärgårdspolitik och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:675 av Lotta Finstorp m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Sörmland som försökslän för ökad tillväxt inom besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:707 av Lena Asplund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att göra det enklare att driva företag i glesbygd och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:820 av Annie Lööf m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hela landet ska leva och utvecklas och att alla ska ha likvärdiga möjligheter att växa upp, gå i skolan, arbeta, bo, driva företag och konsumera kultur i hela vårt land och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att kommersiell och offentlig service finns tillgänglig i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur intäkterna från fastighetskatten för industriella och elproducerande fastigheter kan regionaliseras och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:901 av Lena Hallengren m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lokalisering av statlig verksamhet till Kalmar län och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:988 av Monica Green m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en aktiv regionalpolitik för service i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1011 av Patrik Engström m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ge ett tydligare uppdrag till landets länsstyrelser att inom det egna länet samordna statliga myndigheters och verks närvaro med syfte att bibehålla och utveckla den regionala arbetsmarknaden och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1614 av Eva-Lena Jansson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndigheters och annan statlig verksamhets närvaro i hela landet bör öka och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1620 av Johan Ljöstrand m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av förutsättningar för arbetstillfällen på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1642 av Yilmaz Kerimo m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta behovet av en urban tillväxtpolitik och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta behovet av jobbfrämjande insatser för en växande Stockholmsregion och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1665 av Eva Lindh m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska beakta en levande skärgård i en aktiv politik för landsbygdsutveckling och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1675 av Fredrik Lundh Sammeli (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om glesbygdens utmaningar och vikten av arbetstillfällen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1710 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till bättre lokalisering av statliga verk och myndigheter i olika delar av landet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att få tydligare skrivningar i regleringsbrev och direktiv om det regionalpolitiska ansvaret och om vikten av att alla myndigheter och verk medverkar till att de regionalpolitiska målen uppnås, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:1737 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en översyn av transportbidraget bör genomföras för att undersöka kännedomen om stödet, om det går att styra det mot mer miljövänliga transportslag, hur procentsatserna i olika kommuner fungerar och om det ger industrier i norra Sverige likvärdiga möjligheter att konkurrera, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:1772 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD):

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en reglerad bygdepeng för vindkraften och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1998 av Robert Hannah (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nya myndigheter bör placeras i en annan storstadsregion än Stockholm i framtiden och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2186 av Mikael Dahlgvist m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en stad-land-integreringsstrategi för tillväxt i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en aktiv regionalpolitik för att hela landet ska kunna leva och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om företagande och grundläggande service i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2187 av Mikael Dahlgvist (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för statlig verksamhet i Sveriges alla kommuner och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2225 av Johan Nissinen m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hållbar tillväxt för företag och medborgare i landets alla regioner och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om transportbidrag och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om omlokalisering av statliga myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2381 av Carl-Oskar Bohlin (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med en redogörelse för hur man tänker säkerställa att inte fler statliga jobb flyttas från mindre orter i Sverige till storstadsregionerna och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2447 av Runar Filper m.fl. (SD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna för ett kompletterande samhällsstöd till lanthandlare och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2473 av Birger Lahti m.fl. (V):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett förslag till reglering för vindkraftens bygdepeng och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett förslag på hur en större del av vattenkraftens vinster ska komma de berörda kommunerna till del och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2474 av Håkan Svenneling m.fl. (V):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör uppdra åt berörda myndigheter att ta fram förslag för en jämställd landsbygds politik och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Leadermetoden bör användas för landsbygdsutveckling i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2550 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stöden som ges genom EU:s strukturfonder behöver göras mer schabloniserade och betalas ut via en ansvarig regional nivå, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:2649 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja möjligheter att bo, leva och driva företag i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slå fast långsiktiga mål för utvecklingen av den svenska landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2659 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverken för att öka samordningen mellan myndigheter och förbättra samverkan mellan offentliga och kommersiella aktörer för att åstadkomma en god offentlig och kommersiell service i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2667 av Sailsa Quicklund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna för en kommunal fastighetsavgift på vindkraftsanläggningar och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2669 av Sailsa Quicklund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur medel från vattenkraftsproduktionen kan komma de kommuner och regioner där produktionen sker till del, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:2699 av Erik Ezelius m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av förändringar av tillämpningen av EU:s program i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2763 av Kenneth G Forslund m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om näringspolitik i Västsverige och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2878 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den skånska landsbygden som bostadsort och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2944 av Cecilia Widegren (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skatter, regler och offentlig service bör utformas så att vi får en levande landsbygd och så att det är möjligt att leva i hela Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2946 av Annika Qarlsson och Ulrika Carlsson i Skövde (båda C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa effektivare incitament för ökad kommersiell service i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2982 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att under en provperiod inrätta ekonomiska frizoner för företag i ett visst antal utpekade områden och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2985 av Per Åsling (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om olika åtgärder för att förbättra tillväxtförutsättningarna i Jämtlands län och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2999 av Cecilia Widegren (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att centralisering av myndigheter bör föregås av en utförlig behovs-, konsekvens- och alternativanalys samt inkludera samråd med berörda aktörer, såväl offentliga som icke offentliga, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att statliga myndigheter är representerade i hela Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3004 av Per Åsling och Peter Helander (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lokalisering av statliga myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3036 av Per Åsling m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fler av myndigheternas uppdrag och funktioner ska decentraliseras och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3041 av Per-Ingvar Johnsson och Anders Åkesson (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utlokalisering av verksamheter inom statliga myndigheter från Stockholm till andra delar av landet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3096 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en nationell strategi för tillväxt och grundläggande service i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur lanthandlare lättare ska kunna bli ombud för statliga tjänster och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över effekterna för företagslivet på landsbygden när kontanthantering minskar och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom EU värna om den ekonomiska stabiliteten, arbetstillfällena och tillväxt i unionen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3103 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur berörda kommuner/regioner skulle kunna få behålla en rättmätig del av vind- och vattenkraftens värden och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3125 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja möjligheten att bo, leva och driva företag i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om effektutvärdering och uppföljning av Almis verksamhet, kring Tillväxtverkets medel, Jordbruksverkets Leaderprojekt samt övrig EU-finansierad regionalpolitik, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:3319 av Jabar Amin (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör intensifiera sitt arbete i syfte att ta fram en strategi som garanterar basservice på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3399 av Penilla Gunther m.fl. (KD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten bör ha ett övergripande ansvar för, och nationell samordning av, projektmedel gällande arbetsmarknads- och företagsfrämjande insatser och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Motionsyrkanden om utvecklingen i vissa län och regioner

Motionsyrkanden om utvecklingen i vissa län och regioner

Län eller region	Motion	Önskade åtgärder
Kalmar	2016/17:581 (S)	Utvecklingsinsatser med anledning av reaktorstängningarna i Oskarshamn.
Kalmar	2016/17:901 (S)	Lokalisering av statlig verksamhet till Kalmar län.
Stockholm	2016/17:1642 (S)	Jobbfrämjande insatser för en växande Stockholmsregion (yrkande 2).
Västsvrige	2016/17:2763 (S)	Näringspolitiska insatser i Västsvrige.
Södermanland	2016/17:675 (M)	Göra Södermanland till försökslän för ökad tillväxt inom besöksnäringen.
Skåne	2016/17:2878 (M)	Insatser för att öka bosättningen på den skånska landsbygden (yrkande 2).
Jämtlands län	2016/17:2985 (C)	Insatser för att förbättra tillväxtförutsättningarna i Jämtlands län.